

POLICYSOLUTIONS

**FRIEDRICH
EBERT
STIFTUNG**
Büro Budapest

A magyar média és a külpolitikai konfliktusok

A Policy Solutions elemzése a nemzetközi események magyar sajtóbeli feldolgozásáról

2015. április

Vezetői összefoglaló

Az elmúlt évtizedekben a magyar politika napirendjére külpolitikai viták a legritkább esetben kerültek fel olyan kiemelt mértékben, hogy azok a magyar társadalom tömegei számára érdekessé váljanak. 2014 ősze óta mindez megváltozott. Az orosz-ukrán konfliktus kirobbanásával, az amerikai kitiltási botrányal, Angela Merkel és Vlagyimir Putyin magyarországi látogatásával egyedülállóan intenzív időszakot élt át a magyar külpolitika, a nemzetközi témákkal foglalkozó magyar sajtó és ezek révén a magyar társadalom is.

Amíg belpolitikai témák tekintetében a közéletet követő személyek jól tudják, hogy melyik sajtótermék milyen értékrendet képvisel, addig a sajtó külpolitikai irányultságáról kevés vizsgálat született. A Policy Solutions politikai elemző intézet a német Friedrich Ebert Alapítvánnyal közösen ezért úgy döntött, hogy felhasználva a 2014 ősze óta fellángoló kül- és ehhez kapcsolódó belpolitikai konfliktusokat, megvizsgálja, hogy Magyarország néhány vezető médiuma hogyan számol be a hazánkat is érintő nemzetközi eseményekről. Arra voltunk kíváncsiak, hogy az orosz-ukrán konfliktusban az orosz vagy a nyugati álláspont domináns-e az egyes sajtótermékekben; az amerikai nagykövetség versus NAV/Magyar Kormány vitában az amerikai vagy a magyar kormány érvrendszere került-e inkább bemutatásra; és végül a német-magyar diplomácia kapcsolatok bemutatása során hogyan tájékoztatta a közvéleményt a sajtó.

A vizsgálatunk során három televíziós csatorna (RTL Klub, TV2, MTVI) esti híradóját, két napilapot (Blikk és Metropolisz) és egy internetes portált (Index.hu) vizsgáltunk. Az elemzésünk két időintervallumot vizsgált: 2014 novemberét és 2015 februárját. Elemzésünk fókuszja az volt, hogy a külpolitikai konfliktusokban a szembeálló felek álláspontjának milyen mértékben adnak teret az egyes sajtótermékek, mennyire csak az egyik vagy másik fél véleménye jelenik meg a híradásokban.

Az Amerikai Egyesült Államokkal kapcsolatos hírek a vezető magyar médiumokban

A Policy Solutions vizsgálatából kiderül, hogy 2014 novemberében és 2015 februárjában az Amerikai Egyesült Államokkal kapcsolatos hírek a három vizsgált külpolitikai téma (USA, Németország, Oroszország) közül egyedül az

RTL Klub híradójában voltak kiemelt pozícióban, a kereskedelmi televízió amerikai-orosz-német hírei közül majdnem minden második (47%) az USA-val foglalkozott. A TV2 vizsgált hírei közül minden harmadik (33%), az MTVI és a Metropol hírei közül minden negyedik (27 és 25 százalék), a Blikk és az Index vizsgált hírei közül minden ötödik (21 és 20 százalék) foglalkozott a szuperhatalommal. Az MTVI Híradójában nem csak az Oroszországgal, hanem a Németországgal kapcsolatos hírek száma is megelőzte az amerikai hírek számát. Magyarország és az Egyesült Államok kapcsolata a két vizsgált hónap közül elsősorban novemberben érdekelte a sajtót, februárban több médium például már be sem számolt André Goodfriend távozásáról.

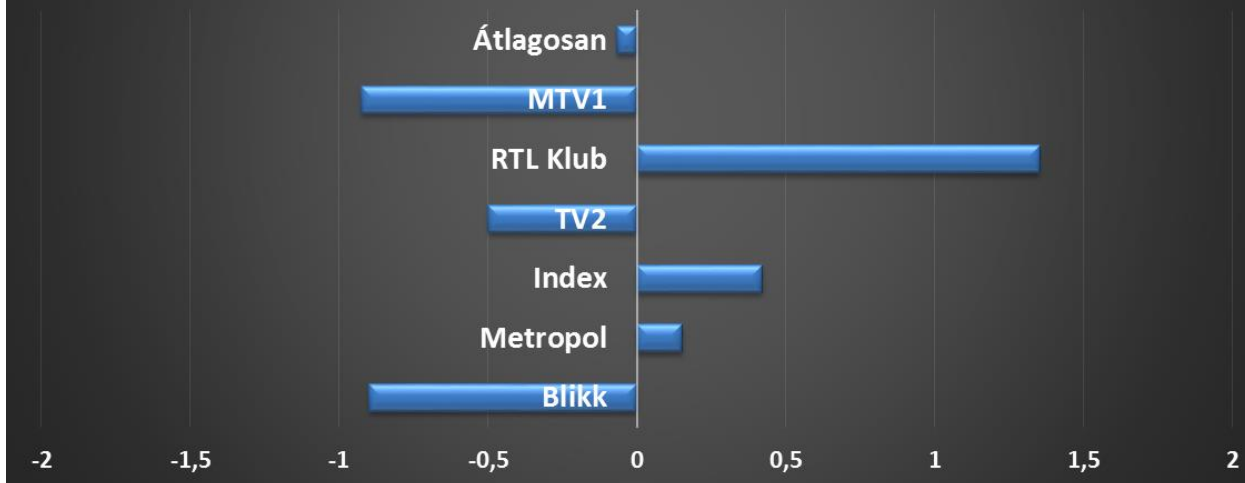

Az Amerikai Egyesült Államokkal kapcsolatos hírek értékelésénél látható, hogy míg az RTL Klub híradásiban volt leginkább túlsúlyban az amerikai álláspont bemutatása, addig az MTVI és a Blikk beszámolóiban kapott leginkább teret az amerikaival ellentétes kormányzati magyarázat a kitiltási ügyre.

Az Amerikai Egyesült Államokkal kapcsolatos híradások értékelése

(-2 -Csak a Fidesz/Kormány álláspontja, -1 - Főleg a Fidesz/Kormány álláspontja, 0 - Mindkét oldal álláspontja, 1 - Inkább Amerika álláspontja, 2 - Csak Amerika álláspontja)

Az RTL Klub híradója esetében a tájékoztatás irányultságáról elmondható, hogy nem volt olyan nap, amikor az Orbán-kormánynak kedvező kép rajzolódott volna ki az összeállításokból. Ezzel szemben a TV2-n nem volt egyetlen olyan amerikai-magyar vonatkozású hír sem a vizsgált időszakban, amelyben az Amerikai Egyesült Államok álláspontja lett volna kizárólagos, és csupán egy hír volt inkább Amerika-párti. Hét esetben semleges volt a tudósítás, de ugyanennyi esetben húzott inkább a magyar kormány felé az összkép. A TV2 Tények című műsora tehát egyértelműen több lehetőséget biztosított a kormányoldal megszólalásainak, mint az amerikai álláspontot elfogadóknak, de ezt számos semleges, kiegyensúlyozott híradással „kompenzálta”, így kifejezett Amerika-ellenességről semmiképpen sem beszélhetünk.

Az MTV1 Híradójában az USA képviselői a legritkább esetben kapnak megszólalási lehetőséget, és akkor is inkább közvetett formában, közleményük vagy Goodfriend ügyvivő Twitter-üzenetén keresztül jelenik meg a másik fél álláspontja. A kitiltási botrány kapcsán egyértelműen a magyar kormány álláspontját közvetítette a közmédia, a többi vizsgált médiumtól eltérően saját narratívát is építve a tájékoztatáshoz. Az Amerika-ellenes attitűd ugyanakkor a kevés számú egyéb, főként gazdasági témájú hírben nem köszön vissza, ezekben partnerként jelenik meg az Amerikai Egyesült Államok.

Az Indexre jellemző volt egy nagyon erős kormánykritikus hang, ami gyakran az Egyesült Államok álláspontjának pozitívabb fényben történő feltűntetésében

nyilvánult meg, de ez nem jelentette, hogy elnézően viszonyultak volna az Index újságírói az amerikai állításokhoz. Összességében azonban amerikai érveket ismertető cikkek kevésbé voltak kritikusak, mint a kormány álláspontját vizsgáló anyagok.

A Blikkben a kitiltási ügygel kapcsolatban a magyar kormányzat, illetve a NAV álláspontja jelent meg a leggyakrabban, több alkalommal is idézve a kormány vagy a hivatal képviselőinek álláspontját. A Blikk bár jóval nagyobb teret biztosít a kormány valamint a NAV álláspontjának bemutatásának, Amerika-ellenes híradást nem jelentett meg. A Metropol cikkeiben is nagyon erősen megjelenik a kormány irányvonala, de láthatóan az Egyesült Államokkal kapcsolatban az Orbán-kormány támogatása meghatározóbb, mint egy konkrét Amerika-ellenes álláspont.

Németországgal kapcsolatos hírek a vezető magyar médiumokban

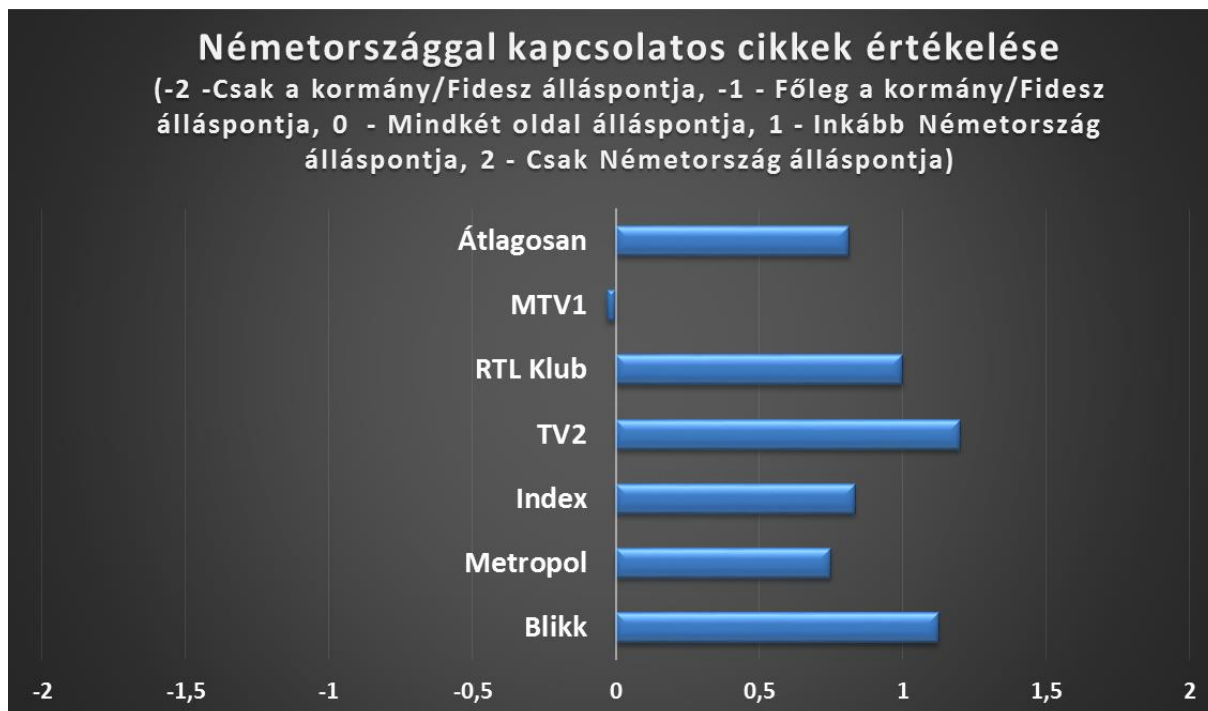
A három vizsgált téma közül a legbefolyásosabb magyarországi médiumokban a Németországgal kapcsolatos hírek kapták a legkevesebb teret, a vizsgált híradások 15 százaléka szólt az Angela Merkel vezette országról.

A legtöbbet a köztelevízió esti híradója foglalkozott Németországgal (a vizsgált hírek 32 százaléka), többet, mint az Amerikai Egyesült Államokkal. Látható, hogy a kormány diplomáciai offenzíváját, illetve az azzal kapcsolatos eseményeket az MTVI nagyobb figyelemmel kísérte, mint a többi médium. Az RTL Klubon az amerikai kitiltási botránynál vagy az orosz-magyar, orosz-ukrán híreknél jóval kisebb felület jutott a magyar-német kapcsolatoknak (a vizsgált hírek 11 százaléka). Németország egyáltalán nem szerepelt kiemelt helyen a TV2 Tények riportjai között sem (10 százalékos arány). A német vonatkozású hírek között ráadásul kimagaslóan sok a félperces rövidhírek aránya.

Az Index is relatíve ritkán foglalkozott német tárgyú hírekkel a vizsgált időszakban (a vizsgált hírek 6 százaléka). Olyan cikk, amely kifejezetten a német politikával, német eseményekkel (nem pedig a német-magyar kapcsolatokkal) foglalkozott volna szinte egyáltalán nem jelent meg. A német-magyar kapcsolatokkal 8 cikk foglalkozott a vizsgált időszakban a Blikkben, ami az elemzésben szereplő három téma közül a legkisebb reprezentációt jelenti (17 százalék). De a Blikk a többi médiumhoz képest még így is relatíve kiemelten kezeli a német-magyar kapcsolatokat. Akárcsak a Metropol, ahol bár a vizsgált időszakban eltekintve a Merkel-látogatástól, lényegében nem szerepeltek német tárgyú hírek, mégis a kancellár látogatásáról írt hat cikkel kiemelt témává vált a német-magyar kapcsolat az ingyenes napilapban.

A Németországgal kapcsolatos cikkek értékeléséből kiderül, hogy a vizsgált médiumokban szinte kivétel nélkül a németbarát álláspont volt túlsúlyban, egy-két cikktől eltekintve Németországot kritizáló írást nem olvashattunk. Az MTVI Híradó mindig pozitív fényben ábrázolta Németországot, ráadásul hangsúlyosan foglalkozott Angela Merkel szerepével az ukrán-orosz konfliktus kezelésében, méltatva a kancellár törekvéseit a békés megoldások megtalálására, amit a Híradó egyúttal a magyar elképzeléseknek megfelelő politikaként azonosított. Összességében a köztelevízióban több lehetőséget kapott a Fidesz álláspontjának a bemutatására, mint a német fél a német-magyar kapcsolatokat érintő hírekben, de még így is inkább kiegyensúlyozottak voltak e téren a híradások.

AZ RTL Klubon annyiban volt hasonló a helyzet a magyar-amerikai kapcsolatok tárgyalásához, hogy nem volt olyan nap, amikor a kormány álláspontja érvényesült volna a német állásponttal szemben. A TV2 Tények magyar-német viszonyok bemutatása során tanúsított magatartásáról, attitűdjéről elmondható, hogy az összkép kedvező a német oldalnak, mivel minden releváns híradásban megjelentek a nyugati állam érvei: három beszámolóban a német álláspont érvényesül, míg további kettő riportban mindkét fél álláspontja szerepel.

Az Indexszel kapcsolatban általánosan megállapítható, hogy kevésbé nyilvánvaló az álláspontja a német cikkek kapcsán, mint az Egyesült Államokkal foglalkozó tudósításokban (ahol erősen kormánykritikus álláspont jelent meg a kitiltási botrány kapcsán), illetve az Oroszországgal összefüggő hírekben (ahol erős az oroszellenes felhang). A Merkel látogatással kapcsolatos cikkek többnyire kiegyensúlyozottak voltak, azaz megjelent Orbán Viktor miniszterelnök álláspontja is.

A Blikk német-magyar viszonyt bemutató cikkeinek áttekintése után elmondható, hogy viszonylag kevés alkalommal jelent meg ez a téma a lapban, és ezek a megjelenések is lényegében egy jól meghatározott időpontra, a német kancellár február eleji magyarországi látogatására fókuszálódnak. Ugyanakkor a tudósítások – a másik két külpolitikai témával szemben – jellemzően hosszabbak az átlagosnál, és kifejezetten németbarát attitűd jellemzi őket. Ez a Merkel-látogatásról szóló hírekben ez leginkább a magyar kormánnyal szembeni német

kritikák artikulálásában jelenik meg. A Metropolban a beszámolók mind vagy semlegesek voltak Németországgal kapcsolatban, vagy nagyobb teret adtak a német álláspont megjelenítésének, mint a potenciális ellenvéleményeknek. Ugyanakkor a Merkel-látogatásról még magához képest is röviden számolt be a Metropol, miközben általában nagy volt a látogatás sajtó visszhangja minden más médiumban.

Oroszországgal kapcsolatos hírek a vezető magyar médiumokban

Az RTL Klub kivételével, ahol az Amerikával kapcsolatos hírek aránya kiemelkedő volt, minden vizsgált médiumban az Oroszországgal, az orosz-ukrán konfliktussal és a Putyin-látogatással kapcsolatos hírek vitték a prímét. Az Index kiemelkedően sok cikkben tudósított Oroszországgal kapcsolatos ügyekről, a vizsgált külpolitikai témájú cikkek háromnegyede érinti az eurázsiai államot, ráadásul a portál intenzív érdeklődését az ukrán-orosz konfliktussal kapcsolatban jól jelzi, hogy tudósítókat küldtek Ukrajnába, akik a háborús övezetből számoltak be több cikkben és videóban.

A három vizsgált témakör közül a magyar-orosz viszonyt és ezzel szoros összefüggésben az orosz-ukrán konfliktust érintő hírek szerepeltek a leggyakrabban a Blikkben. Ugyanakkor, amíg a német vonatkozású hírekre a

kevés, de hosszabb terjedelmű közlés a jellemző a Blikkben, addig az Oroszországot érintő beszámolókra a nagy elemszám, de rövidebb terjedelem. A három itt elemzett témakör közül egyértelműen az ukrán konfliktus, Oroszország és a Putyin-látogatás kapták a legnagyobb hangsúlyt a Metropol külpolitikai témájú cikkeiben is. A legtöbb novemberi számban, és egy híján az összes februári Metropolban is jelent meg ilyen tárgyú cikk, sőt több napon két cikk is érintette Oroszországot, illetve Ukrajnát.

A TV2 Tényekben az Oroszországgal kapcsolatos politikai hírek szerepeltek a legtöbbször, 27 alkalommal, azaz átlagban csaknem minden második napra jutott egy ilyen témájú riport a csatorna hírműsorában. A témák közül leginkább az orosz-ukrán konfliktus érdekelte a csatornát, a hírek több mint fele ezzel kapcsolatban született, de kifejezetten sok hír – szám szerint kilenc – született az Orbán-Putyin találkozóról is. Az Oroszországgal foglalkozó híradások nem csak számszerűen, hanem hosszúságuk szempontjából is kiemelt figyelmet kaptak a Tényekben.

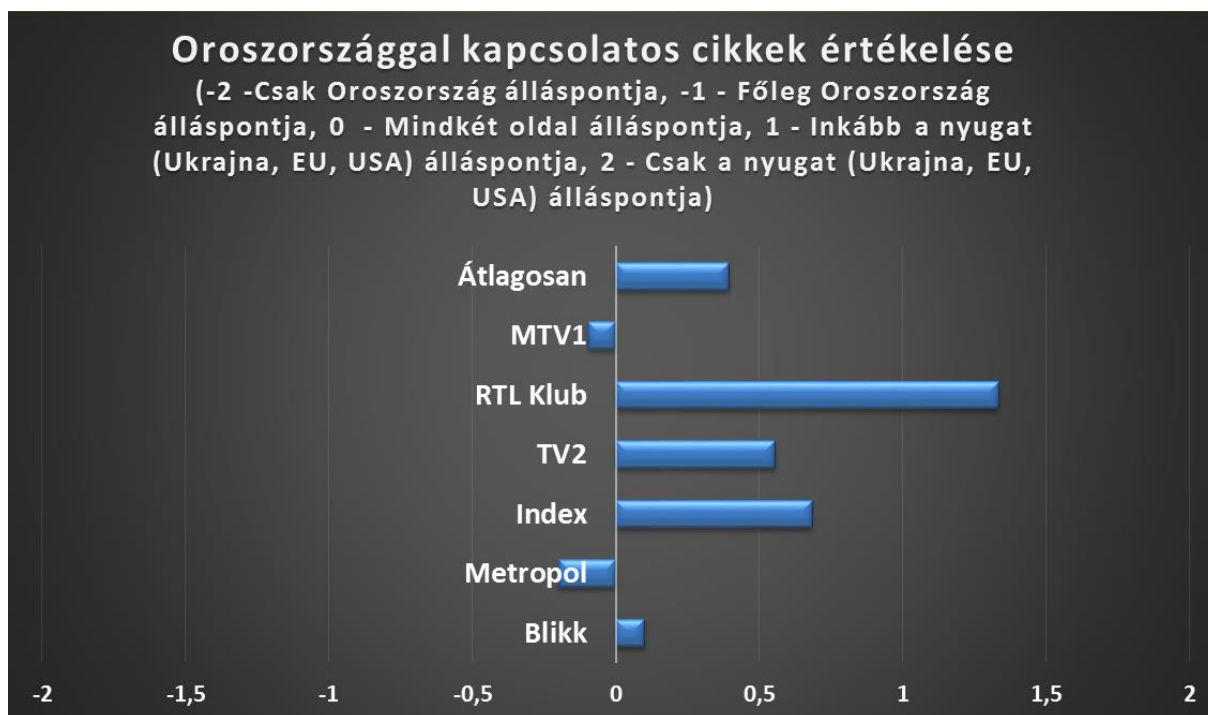
Kiemelkedően érdekes, hogy az MTV1 viszonylag keveset foglalkozott Oroszországgal, illetve az ukrán konfliktussal. Az általunk vizsgált többi híradóval, illetve újsággal összehasonlítva szokatlan, hogy nagyjából hasonló a Németországgal foglalkozó hírek aránya az adott időszakban, mint a nemzetközi közérdeklődés középpontjában álló ukrán-orosz konfliktusról szóló tudósítás. Februárban, a Putyin-látogatás előtt azonban jelentős mennyiségi változás következett be, mind a vonatkozó hírek számában, mind terjedelmében. Jóval több, mint a 28 napos hónap felében, 18 napon szerepelt orosz vagy az ukrán-orosz konfliktust érintő hír, sok esetben a legfontosabb hírek között, sőt, néha vezető hírré is avanszált.

Az Oroszországgal kapcsolatos híradások értékelésekor a legfontosabb megállapítás, hogy másként mutatta be a médiumok többsége Oroszországot, amikor a magyar-orosz viszonyról számoltak be, és másként, amikor az orosz-ukrán konfliktusról. Míg az orosz-ukrán konfliktusnál szinte minden híradás nyugatbarát, vagy legalábbis kiegyensúlyozott volt, addig amikor az orosz-magyar kapcsolatról vagy a Putyin-látogatásról esett szó, akkor több médiumban is megnőtt az oroszbarát vagy orosz álláspontot közvetítő cikkek aránya.

Ebben élen járt a Metropol, ahol 2014 novemberében a hosszabb cikkeik felében erősebben jelent meg az orosz álláspont, vagy kizárólag az jelent meg. Februárban a megjelent cikkek majdnem fele semleges hangvételi volt, azaz beszámolt mindkét álláspontról, ezzel szemben 6 cikk volt többnyire vagy

teljesen oroszpárti, illetve csak az orosz (adott esetben ukrán szakadár) álláspontot tükröző, és 6 cikk inkább az ukrán vagy nyugati álláspontnak adott nagyobb súlyt. Az orosz félt pozitív fényben megjelenítő cikkek túlnyomórészt a hónap közepén megvalósult Putyin látogatáshoz kapcsolódtak. Ahol a magyar külpolitika Oroszországgal kapcsolatos viszonya jelent meg, ott szinte mindig pozitív fényben tűnt fel Oroszország. Az orosz-ukrán konfliktus esetében változó a kép, éles oroszellenes publicisztikák éppúgy megjelentek, mint oroszbarát híradások.

Az MTV1 híradója az Oroszországról, illetve az ukrán-orosz konfliktusról igen változó képet mutatott ebben az időszakban, mind a tudósítás intenzitásában, mind annak irányultságában. Az Oroszországgal kapcsolatos pozitív hírek nagyon erősen túlsúlyba kerültek Putyin elnök látogatása kapcsán. Február 16. és 18. között minden hírblokk pozitív volt Oroszország számára. Ugyanakkor, nem az orosz vezetés önmaga volt pozitív és/vagy egyoldalú ábrázolás tárgya, hanem a magyar kormány Oroszországgal kapcsolatos politikája, aminek járulékos "haszonszerzője" a Putyin. A Putyin-látogatás utáni híradókban viszont sokkal hangsúlyosabban jelent meg az ukrán, illetve a nyugati perspektíva, mint az orosz/szakadár álláspont.

A fentiek ellentéte az RTL Klub, mely teljesen egyértelmű nyugatos attitűddel dolgozta fel az Oroszországgal kapcsolatos híreket. Három kivétellel a tudósításokban teljesen vagy mérsékelten a nyugat – vagyis az USA, az EU illetve Ukrajna – álláspontja érvényesül. Olyan riport nem született, amelyet a

keleti nyitások, vagy oroszbarát vélemények domináltak volna. Az RTL-re és a TV2 hírműsorára is igaz: a haditudósításoknál inkább jellemző a semleges, mindkét fél szemszögét bemutató tudósítás, míg a válság kezelésére tett nemzetközi diplomáciai fejleményeknél határozottabban nyugat-párti a beszámoló hangvétele.

A TV2 Tények inkább nyugatos attitűddel tálalja az Oroszországról szóló híreket, a tudósítások több mint felében inkább, vagy teljesen a nyugat – vagyis az USA, az EU illetve Ukrajna – álláspontja érvényesül, hét esetben kizárólag, további nyolc híradásban pedig mérsékelten a nyugati érvek jelennek meg, miközben hét beszámoló kiegyensúlyozott. Kevésbé egyértelmű a Putyin-látogatás TV2-s megjelenítése. A vonatkozó riportok harmadában kizárólag vagy nagyobb mértékben az orosz fél álláspontja jelent meg, kettő a látogatás előtt, egy pedig azt követően.

Amikor az Index cikket írt az Oroszországgal kapcsolatos ügyekről, akkor ezt a legtöbb esetben nagy terjedelemben tette és félreértethetetlenül Putyint kritizáló, elutasító hangnemben. Az összes cikk több mint harmada semlegesnek minősíthető, az enyhén orosz-ellenes és az erősen oroszellenes cikkek döntő többségben vannak. Elenyésző számban találtunk olyat, amely inkább vagy döntően/kizárólag az orosz álláspontot jelenítette meg az Index kritikus kommentár/megjegyzés nélkül, beszámoló formájában. Ugyanakkor a „frontról” írt cikkeknek a hangvétele teljesen más volt, mint a szerkesztőségben írt beszámolóké. Bár a nagypolitikai vélemények ismertetését többnyire mellőzték, a szerzők törekedtek arra, hogy a háború által sújtott területen élők véleményét elfogultság nélkül, empátiával írják le, akkor is, ha ezek a vélemények egyértelműen oroszpártiak voltak.

Végezetül, a Blikk beszámolóit vegyes hangvételűek. Az orosz-ukrán harcokról inkább kiegyensúlyozottan, értékmentesen, egyik oldal irányába sem egyértelműen elfogultan tájékoztat az újság. Az Orbán-Putyin sajtótájékoztatójáról szóló két cikke közül az egyikben kizárólag a kormánypárti / orosz álláspont jelenik meg a nyugatéval szemben, a másik beszámolóban pedig inkább a nyugati kritikák a hangsúlyosak.

Tartalomjegyzék

Vezetői összefoglaló	2
1. Bevezető	14
2. Az RTL Klub Híradó (Esti kiadás) elemzése	16
2.1. Az Amerikai Egyesült Államokkal kapcsolatos hírek az RTL Klub Híradó című műsorában.....	16
2.2. Németországgal kapcsolatos hírek az RTL Klub Híradó című műsorában.....	18
2.3. Oroszországgal kapcsolatos hírek az RTL Klub Híradó című műsorában	20
3. A TV2 Tények elemzése	22
3.1. Az Amerikai Egyesült Államokkal kapcsolatos hírek a TV2 Tények című műsorában.....	22
3.2. Németországgal kapcsolatos hírek a TV2 Tények című műsorában	25
3.3. Oroszországgal kapcsolatos hírek a TV2 Tények című műsorában.....	27
4. Az MTV1 Híradójának elemzése	29
4.1. Az Amerikai Egyesült Államokkal kapcsolatos hírek az MTV1 Híradó című műsorában.....	29
4.2. Németországgal kapcsolatos hírek az MTV1 Híradó című műsorában	33
4.3. Oroszországgal kapcsolatos hírek az MTV1 Híradó című műsorában.....	35
5. Az Index elemzése	37
5.1. Az Amerikai Egyesült Államokkal kapcsolatos hírek az Indexen	37
5.2. Németországgal kapcsolatos hírek az Indexen.....	40
5.3. Oroszországgal kapcsolatos hírek az Indexen.....	41
6. A Blikk elemzése.....	44
6.1. Az Amerikai Egyesült Államokkal kapcsolatos hírek a Blikkben	44

6.2.	Németországgal kapcsolatos hírek a Blikkben.....	46
6.3.	Oroszországgal kapcsolatos hírek a Blikkben.....	48
7.	A Metropol elemzése.....	50
7.1.	Az Amerikai Egyesült Államokkal kapcsolatos hírek a Metropolban	50
7.2.	Németországgal kapcsolatos hírek a Metropolban.....	52
7.3.	Oroszországgal kapcsolatos hírek a Metropolban.....	53
8.	A külpolitikai konfliktusok a vezető magyar médiumokban	55
8.1.	Az Amerikai Egyesült Államokkal kapcsolatos hírek a vezető magyar médiumokban	55
8.2.	Németországgal kapcsolatos hírek a vezető magyar médiumokban	58
8.3.	Oroszországgal kapcsolatos hírek a vezető magyar médiumokban.....	61

1. Bevezető

Az elmúlt évtizedekben a magyar politika napirendjére külpolitikai viták a leggyakrabban kerültek fel olyan kiemelt mértékben, hogy azok a magyar társadalom tömegei számára érdekessé váljanak. 2014 ősze óta mindez megváltozott. Az orosz-ukrán konfliktus kirobbanásával, az amerikai kitiltási botrányal, Angela Merkel és Vlagyimir Putyin magyarországi látogatásával egyedülállóan intenzív időszakot élt át a magyar külpolitika, a nemzetközi témákkal foglalkozó magyar sajtó és ezek révén a magyar társadalom is.

Amíg belpolitikai témák tekintetében a közéletet követő személyek jól tudják, hogy melyik sajtótermék milyen értékrendet képvisel, addig a sajtó külpolitikai irányultságáról kevés vizsgálat született. A Policy Solutions politikai elemző intézet a német Friedrich Ebert Alapítvánnyal közösen ezért úgy döntött, hogy felhasználva a 2014 ősze óta fellángoló kül- és ehhez kapcsolódó belpolitikai konfliktusokat, megvizsgálja, hogy Magyarország néhány vezető médiuma hogyan számol be a hazánkat is érintő nemzetközi eseményekről. Arra voltunk kíváncsiak, hogy az orosz-ukrán konfliktusban az orosz vagy a nyugati álláspont domináns-e az egyes sajtótermékekben; az amerikai nagykövetség versus NAV/Magyar Kormány vitában az amerikai vagy a magyar kormány érvrendszere került-e inkább bemutatásra; és végül a német-magyar diplomácia kapcsolatok bemutatása során hogyan tájékoztatta a közvéleményt a sajtó.

A vizsgálatunk során három televíziós csatorna (RTL Klub, TV2, MTV1) esti híradóját, két napilapot (Blikk és Metropolisz) és egy internetes portált (Index.hu) vizsgáltunk. Választásunk elsősorban azért ezekre a médiumokra esett, mert ezek jutnak el politikai híreket a legtöbb felnőtt magyar állampolgárhoz, így a legnagyobb befolyásuk lehet arra, hogyan is gondolkodik a magyar lakosság külpolitikai kérdésekben. Az elemzésünk két időintervallumot vizsgált: 2014 novemberét és 2015 februárját. Az első a kitiltási botrány és az orosz-ukrán konfliktus miatt volt kiemelkedő, a második pedig a budapesti Merkel- és Putyin-látogatás miatt.

Fontos kiemelni, hogy az elemzésünk során azt vizsgáltuk, hogy a külpolitikai konfliktusokban a szembeálló felek álláspontjának milyen mértékben adnak teret az egyes sajtótermékek, mennyire csak az egyik vagy másik fél véleménye jelenik meg a híradásokban. Tehát nem volt és nem is lehetett a célunk valamiféle „igazságtevés”, annak megállapítása, hogy az „igazságot” vagy egy „torzított valóságot” mutat-e be az adott médium. Mi azt elemeztük, hogy valamelyik fél álláspontja túlsúlyban van-e, vagy esetleg kiegyenlített, semleges-e a híradás.

Ugyancsak fontosnak tartjuk kiemelni, hogy bemutatni, elemezni és nem pedig értékelni kívánjuk ezen médiumok munkáját. Nem kívánunk állást foglalni a tekintetben, hogy egy médiumnak be kell-e mutatni mindkét fél álláspontját, vagy elegendő annak a félnek az érveit kiemelnie, amelyikkel Magyarország egy szövetségi rendszerben van. Ugyanígy nem kívánjuk azt sem eldönteni, hogy egy magyar médiumnak minden esetben a Magyar Kormány álláspontját kell-e védenie egy külföldi kormány álláspontjával szemben, vagy kiegyensúlyozottságra kell-e törekednie. A Policy Solutions elemző intézetnek értékrendjéből adódóan határozott véleménye van mindezekről, de ezen elemzés nem ennek bemutatására szolgál.

A következőkben tehát először a televíziós híradók, majd az internetes portál, végül a napilapok elemzése következik. Mindegyik médiumnál először az Amerikai Egyesült Államok, utána Németország, végül Oroszország média-megjelenéseit vizsgáltuk.

Bízunk abban, hogy elemzésünkkel hozzájárulunk ahhoz, hogy politikai elemzők, újságírók, külpolitikai szakértők és a diplomáciai testületek tagjai pontos képet kapjanak arról, hogyan mutatják be a sajtó legfontosabb szereplői az utóbbi hónapok kiemelt nemzetközi eseményeit.

2. Az RTL Klub Híradó (Esti kiadás) elemzése

2.1. Az Amerikai Egyesült Államokkal kapcsolatos hírek az RTL Klub Híradó című műsorában

Az amerikai kitiltási botrány egyértelműen november sztártémája volt az RTL Klub Híradójában. A Magyarország és az USA kapcsolata **13 alkalommal** került be az RTL által tárgyalt témák közé, mindannyiszor a két ország közötti viszony legkritikusabb időszakában, 2014 novemberében. Fontos megemlíteni, hogy **számos esetben nem is csak egy bejátszás erejéig foglalkoztak a kérdéssel, hanem több aspektusból körüljárták 2014 őszenek egyik meghatározó politikai botrányát.** Jó példa erre az a nap, amikor Vida Ildikó, a NAV elnöke beismerte, hogy a kitiltottak között szerepelt: ekkor **5 hírben több mint tíz percen keresztül tárgyalta ezt a témát az RTL Híradó.** Az aznapi történet mellett bejátszották André Goodfriend ügyvivő korábbi nyilatkozatát, melyben korrump magyar kormányzati tisztviselőkről beszélt, de megszólaltatták Varga Mihály minisztert, több ellenzéki politikust, és külön blokkot szántak az ellentmondó kormányzati nyilatkozatoknak is.

A kitiltási botrányal kapcsolatos valamennyi riport hosszúnak számít, nem volt ritka, hogy bejátszásonként 3-4 percet is szánjanak az ügyre. **A tájékoztatás irányultságáról elmondható, hogy nem volt olyan nap, amikor az Orbán-kormánynek kedvező kép rajzolódott volna ki az összeállításokból.** A kormány szempontjából a legjobb forgatókönyvnek az számított, ha az RTL viszonylag semlegesen ismertette az ügy aktuális fejleményeit. **Többségben voltak azok a riportok, amelyek a kormánynak kifejezetten kellemetlen fejleményeket, kapcsolódó eseményeket, ellenzéki véleményeket helyezték az előtérbe.** Több alkalommal számolt be az RTL a kitiltási botrányhoz illeszkedő olyan eseményekről, mint Vida Ildikó megjelenése az amerikai nagykövetségen, a NAV vezetőjének lemondásáért tartott tüntetés, Vágó Gábor korábbi LMP-s politikus akciója a NAV ügyfélszolgálatán (ekkor arról érdeklődött, hogy "lemondott-e már Vida Ildikó?"), vagy az, amikor kiderült, hogy Vida Ildikó neve összefüggésbe hozható volt egy korábban törölt bt-vel („fantomcéggel”).

Azokban az esetekben, amikor a kormány szereplői és a velük ellentétes állásponton lévők kiegyensúlyozott arányban szólaltak meg, jellemzően az ellenzéki álláspontot képviselő volt a reagálás lehetősége. Ilyen volt többek között az, amikor a kormány fecninek titulálta az amerikai nagykövetség által átadott dokumentumot, vagy amikor Orbán Viktor tett arról nyilatkozatot, hogy az USA nyomás

alatt tartja Magyarországot – ezen esetekben ellenzéki politikusok véleményezhették a kormányzati álláspontot.

Az RTL jellemzően kormánykritikus beszámolóiban rendszeresen ismételték a kitiltási botrány meghatározó pillanatait. Így többször bejátszották a Vida Ildikót a schwechati repülőtéren utolérő októberi RTL-riport képeit, de visszatérő jelleggel láthatták a nézők Goodfriend bejelentését a korrupt kormányzati tisztviselőkről és Vida Ildikó találkozását (és elhíresült tolmácskérését) Goodfrienddel az amerikai nagykövetség előtt. Érdemes továbbá kiemelni, hogy **az RTL egy alkalommal, november végén exkluzív interjút is készített Goodfrienddel**, amelyben az amerikai ügyvivő meglebegtette annak lehetőségét is, hogy a kitiltottak listája tovább bővíülhet.

Az amerikai-magyar kapcsolatok addig szerepeltek az RTL Híradójában – igaz addig kiemelt helyen és mennyiségben -, amíg az a magyar belpolitikai viták középpontjában volt. **Februárban az olyan szintű hírek, mint Colleen Bell, új amerikai nagykövet első hetei, találkozási vagy Goodfriend távozása Magyarországról már nem érték el az RTL Híradójának ingerküszöbét.**

Összességében kijelenthető, hogy **a kitiltási botrány az RTL kormánykritikus attitűdöt felvevő hírműsorának egyik zászlóshajótémája volt** 2014. novemberben, még ha nem is az egyetlen. Annak ellenére, hogy sok időt töltött az RTL e téma feldolgozásával és folyamatos utánkövetésével, bőven maradt idő egyéb, számos esetben a fideszes képviselők vagyongyarapodásával kapcsolatos hírekre is.

2.2. Németországgal kapcsolatos hírek az RTL Klub Híradó című műsorában

Az RTL-en az amerikai kitiltási botránynál vagy az orosz-magyar, orosz-ukrán fejleményeknél jóval **kisebb felület jutott a magyar-német kapcsolatoknak**. Novemberben és februárban összesen **négy napon került be hír a témában** a híradóba. Ebből egy alkalommal novemberben, három esetben a Merkel-látogatás körüli napokban tárgyalta a magyar-német viszonyt a legnézettebb kereskedelmi csatorna híradója. Annyiban hasonló volt a helyzet a magyar-amerikai kapcsolatok tárgyalásához, hogy **nem volt olyan nap, amikor a kormány álláspontja érvényesült volna a német állásponttal szemben**.

Novemberben Orbán Viktor Die Weltnek adott interjúja került be a hírekbe, de kevésbé az interjú kapcsán, inkább az interjú megjelenésének körülményei okán. Már a hír felvezetésében az RTL úgy ágyazott meg a riportnak, hogy itthon „régóta nem sikerült a [miniszterelnök] közelébe jutni, a németeknek könnyebben ment”. Ezt követően bemutatták Havasi Bertalan, a miniszterelnök sajtósának panaszát, miszerint azért nem jelent meg az Orbán-interjú a Die Welt nyomtatott kiadásában, mert az „túl jól sikerült”. A három perces riport második felében az RTL Németországban élő magyar újságírókat szólaltat meg, akik azt hangsúlyozták, hogy a szerkesztőségre gyakorolt nyomásgyakorlás – Stoiber volt bajor miniszterelnök igyekezett közben járni a megjelenés érdekében – „Németországban nem szokás”, és azt a sajtószabadságra leselkedő veszélyként értékelték.

A február 2-i Merkel-látogatás három napon keresztül adott témát az RTL Híradónak. Felvezetesként a német kancellár látogatása előtti napra időzített tüntetésről számoltak be, kiemelve, hogy a tüntetők Merkelnek akartak üzeni, Magyarország nem egyenlő az Orbán-kormánnyal. **A riportban kormányzati szereplő egyáltalán nem szólalt meg**, a tüntetők üzeneteire összpontosított a bejátszás. A Merkel-látogatás napján is hosszú hírben foglalkoztak a magyar-német viszonytal, azzal indítva, hogy „több kérdésben sem értettek egyet”. Az RTL felhívta a figyelmet, hogy Merkel „látható meglepetéssel” fogadta Orbán mondatait az illiberális demokrácia mibenlétéről, amellyel „nem tud mit kezdeni”. A riport kiemelte az oroszokkal folytatott kapcsolatok intenzitásában meglévő véleménykülönbséget. Több ellenzéki politikus is értékelhette a látogatást – jellemzően a fagyos hangulatra és az illiberális demokrácia körüli polémiára fókuszálva -, továbbá az RTL azt is kiemelte, hogy a német kancellár az Andrassy Egyetemen is megismételte a magyar kormánynak megfogalmazott kritikáinak egy részét. **A Merkel-látogatás esetében tehát azt láthattuk, hogy a hírműsor bemutatta a látogatás főbb tényeit, de saját és az ellenzéki képviselők interpretálásában** annak az Orbán-kormányra egy meglehetősen kedvezőtlen mérlegét adta.

A látogatás másnapján szintén hosszan foglalkoztak a németországi sajtóvisszhangokkal. A fő üzenet itt az volt, hogy **a „vártnál keményebben bírálta” Merkel Orbánt.** Azon német vélemények kerültek be a műsorba, amelyek a látogatás illiberális demokráciával kapcsolatos aspektusát mutatták be, kiemelték a német kancellár azon célját, hogy megőrizze az orosz szankciók tekintetében az európai egységet. Megszólt az összefoglalóban egy német újságíró is: ő azt emelte ki, hogy jól jellemzi a magyarországi sajtószabadság állapotát, hogy csak egy magyar újságíró kérdezhetett, és három német.

Összességében a magyar-német kapcsolatok tálalására is igaz volt, ami az amerikai-magyar viszonyra. Az RTL-nél az Orbán-kormány ezekből nem tudott jól kijönni. Túlnyomó többségben voltak a kormánynak kellemetlen megállapítások, amelyeket helyenként német politikai szereplők, máskor magyar ellenzéki politikusok, német vagy Németországban élő újságírók, vagy esetleg az RTL saját felvezető vagy összekötő szövegei jelenítettek meg.

2.3. Oroszországgal kapcsolatos hírek az RTL Klub Híradó című műsorában

Az RTL teljesen egyértelmű nyugatos attitűddel dolgozta fel az Oroszországgal kapcsolatos híreket. A riportok az orosz hírek esetében is hosszúak voltak, rendre legalább 2-3 percesek, de a február 17-i Putyin-látogatás napján, majd azt követő napon is volt példa akár 4-5 perces riportra. Az orosz téma szempontjából csúcsidőszakban, február közepén többször is előfordult, hogy egy híradón belül 3-4 hírnak is orosz dimenziója legyen, és így összességében tíz percnél is nagyobb terjedelemben foglalkozzon kapcsolódó kérdésekkel, uralva az aznapi műsort. **A két hónap alatt 15 napon volt orosz témájú hír az RTL Híradóban,** de az időbeli megoszlás jól mutatja, hogy mikor látták ennek a szerkesztők növekvő belpolitikai relevanciáját: novemberben 1, februárban 14 híradóban tárgyalták az orosz-magyar és az orosz-ukrán ügyeket. **Három kivétellel a tudósításokban teljesen vagy mérsékelten a nyugat – vagyis az USA, az EU illetve Ukrajna – álláspontja érvényesül.** Ez a három hír a nyugati és az orosz álláspontot egyenlő mértékben jeleníti meg, **olyan riport nem született, amelyet a keleti nyitások, vagy oroszbarát vélemények domináltak volna.**

2014 novemberében az akkor még életben lévő Déli Áramlat gázvezeték könnyebb magyarországi megépítését lehetővé tevő fideszes döntés érte el az ingerküszöböt. Ennek kapcsán MSZP-s politikus értelmezte a hírt, miszerint ez az uniós szabályok megkerülését jelentené. Az RTL bejátszotta Orbán elhíresült 2008-as beszédét, amelyben még merőben máshogy állt az oroszokkal való energiaügyi megállapodásokhoz („puccsot hajt végre a magyar nép ellen”), hangsúlyozva a miniszterelnök fordulatát. **Az RTL kiemelte továbbá az egyre szorosabbra fonódó orosz-magyar kapcsolatot, és azt is, hogy az USA aggódik az orosz befolyás növekedése miatt.**

Míg a Merkel-látogatás esetében a véleménykülönbségeket emelte ki az RTL, addig **a Putyin-vizit kapcsán azt, hogy „teljes volt az összhang”.** Visszatérő jelleggel, több alkalommal is készített az RTL összeállítást Orbán Oroszországgal kapcsolatos pálfordulásáról, emlékeztetve arra, hogy első miniszterelnöksége idején még hűvösebb volt a viszony, ellenzékben pedig az MSZP-t gyakran bírálták, ha közeledni akartak az oroszokhoz (lásd „Gazprom legvidámabb barakkja”). A Putyin-látogatásnál bemutatták Orbán fontosabb hozzászólásait a sajtótájékoztatóról, de az utána megszólaló számos ellenzéki politikus mind lesújtóan nyilatkozott az eseményről („Putyin látogatása csak Oroszországnak volt hasznos”). Megszólalt az egyik riportban egy szakértő is, aki szerint a magyar diplomácia érezte, hogy a látogatás kínos, míg Mécs Imre azt nyilatkozta az RTL-nek, hogy az orosz elnök látogatása és koszorúzása az 1956-os forradalom „meggyalázása” volt. A látogatás előtti napon hosszan beszámolt a csatorna a kormány keleti nyitások politikáját ellenző tüntetésről is. Az erről szóló riportban a felszólalók olyan beszédrészleteit vágták be, amelyek szerint **„Orbán Putyin legjobb tanítványa”, vagy például „Paks az Orbán-rezsim szimbóluma”.**

Gyakoriak voltak február során a paksi beruházás titkosítását ellenző vélemények is. Több híradóban is nyilatkozhattak ellenzéki képviselők arról, hogy a titkosítás a korrupció melegágyát jelentheti e beruházás esetében. Rendszeresen beszámolt továbbá az RTL az orosz-ukrán konfliktus aktuális állásáról. **Itt az RTL-re is ugyanaz igaz, mint a TV2 hírműsorára: a haditudósításoknál inkább jellemző a semleges, mindkét fél szemszögét bemutató tudósítás, míg a válság kezelésére tett nemzetközi diplomáciai fejleményeknél határozottabban nyugat-párti a beszámoló hangvétele.** Ezekben a riportokban tényszerűen bemutatták az oroszok és a kelet-ukrajnai szakadárok álláspontját, de egy olyan hír sem volt, amelyben ezzel ne lett volna szembeállítva legalább ugyanolyan hangsúlyosan, de inkább **erőteljesebben az ukrán vélemény, továbbá az európai és amerikai vezetők nyilatkozatai is.**

3. A TV2 Tények elemzése

3.1. Az Amerikai Egyesült Államokkal kapcsolatos hírek a TV2 Tények című műsorában

Magyar-amerikai vonatkozású hírek 16 alkalommal szerepeltek a TV2 Tények című műsorában 2014 novemberében és 2015 februárjában, vagyis **átlagosan négynaponta született egy az USA és Magyarország kapcsolatát érintő riport**. Összehasonlításként a **német-magyar** kapcsolatokkal **mindössze 5**, az **orosz-magyar** vonatkozású témákkal viszont összesen **27 bejátszás** foglalkozott a kereskedelmi televízió esti hírműsorában ugyanebben az időszakban. Vagyis **amerikai témájú hírek háromszor többször szerepeltek, mint német** témájúak, de még így is közel **feleannyiszor, mint orosz** témájú.

Az amerikai vonatkozású beszámolók döntően novemberben születtek, **februárban mindössze 3 hírben** szerepelt az Amerikai Egyesült Államok. A vonatkozó hírek időbeli dinamikáját magyarázza, hogy a TV2 döntően a tavaly novemberben kirobbant NAV-botrány kapcsán foglalkozott a magyar-amerikai kapcsolatokkal, amely februárra már elvesztette a média kiemelt érdeklődését. A 16 riportból 12 ezzel az ügygel foglalkozott, három további bejátszás az amerikai ügyvivő távozásáról, illetve az új amerikai nagykövet megválasztásával, illetve a magyar külügyminiszterrel folytatott tárgyalásával, egy pedig a február végi közös amerikai-magyar hadgyakorlattal.

A Tényekre jellemző, hogy **általában 2-4 perces időintervallumban számol be** a híradójába kerülő hírekről, ezeket a hosszabb bejátszásokat egészíti ki néhány egy percnél rövidebb, jellemzően 25-40 másodperces rövidhír. Az USA-val foglalkozó riportok háromnegyede az előbbi (hosszabb) kategóriába tartozik (12 hír), emellett 4 esetben számoltak be erről a témáról röviden. A NAV körüli diplomáciai botrányról szóló bejátszások egy kivételével hosszúak, míg az egyéb amerikai vonatkozású riportok közül csak a közös hadgyakorlatról beszámoló volt hosszabb egy percnél, ami azt jelzi, hogy **a kitiltási ügy mellett más amerikai ügyeket egyáltalán nem tartották kiemelten fontosnak**, hiszen ezeknek nem csak a megjelenésszáma, hanem a megjelenési ideje is erősen limitált volt a vizsgált időszakban.

A TV2 közszolgálati hírműsorának másik jellegzetessége, hogy a több mint egyórás műsoridő döntő többségét bulvár jellegű – jellemzően balesetekről, bűnügyekről tudósító – híradások töltik ki, míg a politikai-közéleti riportok száma ehhez képest elenyésző. A bel- és külpolitikai vonatkozású hírek emellett nem szerepelnek kiemelt helyen a műsorban, **jellemzően 20-30 percet kell várni az első ilyen beszámolóra, de az sem ritka, hogy csak a híradó**

utolsó 10-20 percében kerüljenek sorra hazánk és a nagyvilág politikai eseményeiről szóló hírek. Nagyon ritka, hogy a vezető hírek között, a híradó elején politikai-közéleti hírek szerepeljenek, a magyar-amerikai reláció kapcsán is **mindössze egy alkalommal – egy korrupcióellenes civil tüntetésről szóló beszámolót követően – szerepelt második hírként az amerikai botrány.**

Fontos megjegyezni, hogy a magyar kormány nemzetközi kapcsolatait érintő híradások többsége egyszerre belpolitikai kérdésként is megjelenik a TV2 híradójában. A kiegyensúlyozott tájékoztatás elvének törvényi kötelezettségét betartva a kormánnyal szemben helyzetükből adódóan igen kritikus ellenzéki pártok reakcióját is bemutatja a műsor a kormány és a külföldi kormány álláspontja mellett, így **a vizsgált bejátszások többsége is háromosztatú.** Sőt, inkább az a jellemző, hogy az amerikai fél álláspontja nem (csak) közvetlenül a nagykövetségen keresztül, hanem a baloldali ellenzéki pártok közvetítése révén jelenik meg az adásban. Ehhez természetesen hozzájárul, hogy az amerikai diplomatákat nehezebb volt, vagy egyáltalán nem sikerült megszólaltatniuk a műsor készítőinek – erre több alkalommal is utaltak a riportok végén. Ezt alátámasztja az a tény, hogy **az amerikai-magyar kapcsolatokról szóló 16 riport közül 11-ben az ellenzék képviselői is megjelennek,** míg az **amerikai fél álláspontja közvetlenül csak 7 esetben szerepel a bejátszásokban.**

A tájékoztatás irányultságáról elmondható, hogy a TV2-n **nem volt egyetlen olyan amerikai-magyar vonatkozású hír sem a vizsgált időszakban, amelyben az Amerikai Egyesült Államok álláspontja lett volna kizárólagos,** és csupán egy hír volt inkább Amerika-párti. **Hét esetben semleges volt a tudósítás, de ugyanennyi esetben húzott inkább a kormány felé az összkép.** Az sem jellemző ugyanakkor, hogy kizárólagosan a magyar adminisztráció érvei jelenjenek meg: csak egy rövidhír volt ilyen. **Összességében tehát inkább a kormánypárt álláspontja volt a meghatározóbb az amerikai-magyar relációt illetően.**

A **kormányzati túlsúly az álláspontok megjelenítésének minőségében is megnyilvánul.** Jellemző, hogy a kormányzatot, vagy a kormánypárt képviselőit szinte minden alkalommal szó szerint idézi, vagy **magukat a politikusokat beszélteti,** kérdezi a riporter, addig az **amerikai fél érveit ilyen formában mindössze két alkalommal mutatják be.** Ezek közül az egyikben az amerikai-magyar közös hadgyakorlat kapcsán Colleen Bell nagykövetet szólaltatják meg, egy másik alkalommal pedig Goodfriend ügyvivő nyilatkozik röviden a kitiltási ügyről. Jellemzőbb, hogy **a másik oldal álláspontját közvetve, az ellenzéki pártok megszólalásain keresztül,** illetve ritkábban a nagykövetség által kiadott közlemény, dokumentum, vagy André Goodfriend Twitter-bejegyzései révén juttatja el a nézőkhöz, pár alkalommal pedig az ügyvivő korábbi nyilatkozatát játsszák be az aktuális hír kapcsán. A legtöbbször Amerika-párti hangot megütő ellenzéki politikusokat ezzel szemben

jellemzően szó szerint idézi a műsor, de figyelemre méltó az a szerkesztési elv, amely **az utolsó megszólalás lehetőségét gyakran a kormánynak adja.**

A Tények szinte minden alkalommal **szó szerint közli a legmarkánsabb kormányzati, illetve ellenzéki kijelentéseket.** Így például Harrach Péterét, aki szerint a kitiltási ügy „Magyarország szuverenitásának védelméről szól”, vagy Németh Szilárdot, aki szerint „André Goodfriend is Gyurcsány Ferenc kottájából játszik”, egy másik alkalommal pedig „politikai nyomásgyakorlásról” beszél az amerikaiak részéről. Az ellenzék ellenkező irányú erős kritikáit is közli, így például a DK álláspontját, akik „sértő, sőt, bunkó eljárásnak” minősítik a kormány ügyben tanúsított magatartását. Hasonlóan éles, közvetlenül az amerikaiaktól érkező kritikának ugyanakkor csak egy alkalommal ad helyet a hírműsor, amikor szintén a kitiltási ügyről szóló egyik riportjának végén az amerikai ENSZ-nagykövet Magyarországot bíráló beszédét idézi. Ebben a Jobbik előretörése és az antiszemitizmus, valamint a civil társadalom elleni támadások és a médiaszabadság miatt bírálja hazánkat, ám ezt is egy olyan riport végén, amelyben a NAV-közleménye, a Fidesz-frakció, valamint a nemzetbiztonsági bizottság fideszes alelnökének nyilatkozata is szerepel.

Összegzésként megállapítható, hogy **a TV2 esti hírműsorában rendszeresen beszámolt az amerikai-magyar kapcsolatok alakulásáról,** ennek meghatározó részét képezték a NAV-botrányról szóló híradások. A riportok **egyértelműen a kormányzati álláspontot közvetítik elsősorban,** ugyanakkor **az esetek döntő többségében megjelenik az amerikai álláspont is,** ám gyakran csak **közvetve, az ellenzéki pártok kormánykritikájának részeként.** Ennek elsősorban az az oka, hogy a csatorna műsora a kitiltási ügy kapcsán is elsősorban annak belpolitikai vonatkozásra fókuszál, és a kiegyensúlyozottság kritériumának betartására törekszik, amikor a kormányzati érvekkel a vele szemben kritikus ellenzéki pártok reakcióit állítja szembe. Ezzel együtt végig nagyobb hangsúlyt kapnak a magyar kormány érvei, még ha az iménti okból adódóan **a szélsőségesen egyoldalú kormánypárti tájékoztatás nem jellemző a Tényekre.**

3.2. Németországgal kapcsolatos hírek a TV2 Tények című műsorában

Németország egyáltalán nem szerepelt kiemelt helyen a Tények riportjai között. **A magyar-német diplomáciai kapcsolatokat összesen mindössze 5 hír képviselte** a TV2 esti híradójában a vizsgált két hónap során, ez pedig háromszor kevesebb, mint az amerikai-magyar kérdésekkel, és csupán ötödannyi, mint az orosz-magyar kapcsolattal foglalkozó hírek száma. Mindez nem meglepő, hiszen egyrészt a csatorna híradójára leginkább bűnügyi és bulvárhírek túlsúlya jellemző, másrészt pedig **Angela Merkel kancellár magyarországi látogatását leszámítva nem volt olyan horderejű esemény**, mint amilyen az amerikai-magyar kapcsolatok médiamegjelenését hosszú időn keresztül tematizáló NAV-botrány, vagy Oroszország esetében az orosz-ukrán konfliktus.

Novemberben két, februárban három alkalommal szerepelt magyar-német vonatkozású riport a kereskedelmi csatorna esti hírműsorában. **A német kancellár budapesti látogatásáról három bejátszás született** november legvégén, illetve február elején, emellett Szijjártó Péter novemberi németországi tárgyalása, valamint Merkel bevándorlásról tett nyilatkozata szerepelt a TV2 híradójában. Emellett november 9-én **a berlini fal leomlásának évfordulóján szerepelt egy hosszabb német témájú riport** a Tényekben, a bejátszás ugyanakkor nem érintette a magyar-német diplomáciai kapcsolatokat.

Nem csak a Németországról szóló híradások elenyészően alacsony száma a szembetűnő, hanem a riportok időtartama is. A Tények híreinek többsége 2-4 perces összeállításokból áll, amit néhány fél perc körüli rövidhír egészít ki. A jelen elemzésben vizsgált három terület híreinek többsége is ilyen hosszabb, többperces beszámoló. **A német vonatkozású hírek között ezzel szemben sokkal nagyobb a félperces rövidhírek aránya:** a magyar és a német külügyminiszter németországi találkozója, Angela Merkel tervezett magyarországi látogatása, valamint a kancellárasszony bevándorlásról tett kijelentései is ilyen limitált formában kaptak csak helyet a műsorban. **Hosszabban csak egyetlen alkalommal, a német kancellár magyarországi látogatásának napján szerepelt a magyar-német viszony a Tényekben**, igaz, akkor rögtön két riportban. Bár a német témájú hírek nem voltak jellemzőek a vizsgált időszakban, a **Merkel-látogatásnak** sikerült áttörnie a Tények ingerküszöbét: a diplomáciai út azon kevés politikai hír közé tartozott a vizsgált időszakban, amelyről a **TV2 híradója vezető hírként, az első helyen számolt be.**

Az alacsony elemszám miatt messzemenő következtetést nem vonhatunk le a Tények magyar-német viszonyok bemutatása során tanúsított magatartásáról, attitűdjéről. A hírelemzések alapján ugyanakkor elmondható, hogy az összkép kedvező a német oldalnak, mivel **mind az öt hírben megjelennek a nyugati állam érvei: három beszámolóban a német álláspont érvényesül, míg további kettő riportban mindkét fél álláspontja szerepel.** Bár a Szijjártó-Steinmeier külügyminiszteri találkozóról szóló 30

másodperces bejátszásban csak a magyar politikus szavait idézik – amely szerint Németország hazánk stratégiai partnere, valamint, hogy az ukrán helyzet rendezésében az európai értékekhez mindvégig lojális Magyarország –, ezek egyértelműen a német fél álláspontját tükrözik.

A Merkel-látogatás november végi bejelentéséről szóló rövidhírben szintén a németek álláspontját jelenítik meg, amikor a riporter a találkozó időzítése kapcsán az Oroszország elleni szankciók márciusi EU-s tárgyalását említi. **A februári csúcspdplomáciai találkozóról** szóló két riport egyike kiegyensúlyozottan számol be a magyar és a német vezető tárgyalásáról, és **az illiberális demokrácia körül kialakult vitájukat is érinti, mindkét szereplő állásfoglalását** idézve. A látogatásról szóló második riportban ezzel szemben már csak a kancellár szerepel, az Andrásy Egyetemen mondott beszédét, valamint a zsidó vezetőknél tett látogatását részletezve, kiemelve az orosz-ukrán helyzetről alkotott álláspontját, amelyben Oroszországot bírálta és az ukrán önrendelkezés visszaállítását sürgette, illetve általános érvénnyel foglalt állást a független média és a civil társadalom védelme mellett.

Az utolsó, ötödik híradásban az európai bevándorlásról röviden idézi a német kancellárt, aki igazságos tehermegosztást szeretne az uniós tagállamok között, majd ezt követően a magyar miniszterelnök ezzel ellentétes álláspontját ismerteti, amely szerint menekülttáborrá válik Magyarország, ha nem szigorítják a bevándorlás feltételeit.

Összességében elmondható, hogy a német vonatkozású hírek csak kivételesen szerepeltek a TV2 híradójában, az Orbán-Merkel találkozó kivételével csak rövidhírként. Előbbi eseményt ugyanakkor saját mércéje szerint – ha csak egyetlen nap erejéig is – kiemelten kezelte a csatorna azáltal, hogy a Tények legelején, az első és második hírként szerepeltek ezek a tudósítások. A megjelenések alacsony számát ellensúlyozza, hogy az összes vonatkozó híradásban kifejezésre juttatták a német kormány érveit, ezért azt mondhatjuk, hogy **a német hírek reprezentációja mennyiségileg (német szempontból) kedvezőtlen, tartalmilag viszont a német álláspontot előnyben részesítő.**

3.3. Oroszországgal kapcsolatos hírek a TV2 Tények című műsorában

A három vizsgált téma közül az **Oroszországgal kapcsolatos politikai hírek szerepeltek a legtöbbször**, 27 alkalommal a Tényekben, azaz átlagban csaknem minden második napra jutott egy ilyen témájú riport a csatorna hírműsorában. A hírek tényleges időbeli eloszlása azonban egyáltalán nem ilyen egyenletes, a két vizsgált hónap médiamegjelenései szélsőségesen különböznek, mert tavaly novemberben mindössze három alkalommal jelent meg ilyen híradás, addig **februárban 24 alkalommal, vagyis szinte minden nap szerepelt orosz témájú releváns hír a TV2 híradójában.**

A témák közül **leginkább az orosz-ukrán konfliktus érdekelte a csatornát**, a hírek több mint fele (16) született ezzel kapcsolatban, de **kifejezetten sok hír – szám szerint kilenc – született az Orbán-Putyin találkozásról is.** A bejátszások döntő többsége hosszabb beszámoló, és a 27-ből mindössze hat rövidhír, vagyis megállapítható, hogy **az Oroszországgal foglalkozó híradások nem csak számszerűen, hanem hosszúságuk szempontjából is kiemelt figyelmet kaptak a Tényekben.**

Az Oroszországgal kapcsolatos beszámolókra ugyanakkor még inkább jellemző, hogy csak a híradó utolsó harmadában kerülnek sorra az ide tartozó riportok: a 27 megjelenésből 15 a hetvenperces esti híradó utolsó húsz percében kapott csak helyet, ezek jellemzően az orosz-ukrán háborút érintő bejátszások, melyek a rövid külpolitikai blokkban szerepelnek. Vlagyimir Putyin budapesti látogatását ezzel szemben kiemelt helyen szerepeltette a médium, a november 17-i esti adásban vezető hírként, a híradó legelején tudósított az orosz elnök és a magyar miniszterelnök találkozásáról. Ennek részeként négy riportban és ezáltal összesen több mint 10 percen keresztül foglalkoztak a diplomáciai eseménnyel, tehát az **Orbán-Putyin találkozó egyértelműen uralta az aznapi hírműsort.**

A TV2 híradója inkább **nyugatos attitűddel tálalja az Oroszországról szóló híreket, a tudósítások több mint felében inkább, vagy teljesen a nyugat – vagyis az USA, az EU illetve Ukrajna – álláspontja érvényesül**, hét esetben kizárólag, további nyolc híradásban pedig mérsékelten a nyugati érvek jelennek meg, miközben hét beszámoló kiegyensúlyozott. **Mindössze öt esetben érzékelhető Oroszországgal megértőbb beállítottság** a hírek bemutatásakor, de ezek közül is csak **kettő közvetíti kizárólag az orosz álláspontot.**

Az ukrán-orosz katonai konfliktus fejleményeit végig figyelemmel kísérte a TV2 műsora, és döntően nyugatos attitűddel vagy kiegyensúlyozottan tájékoztatott ezekről. A haditudósításoknál inkább jellemző a semleges, mindkét fél szemszögét bemutató tudósítás, míg a válság kezelésére tett nemzetközi diplomáciai fejleményeknél

határozottabban nyugat-párti a beszámoló hangvétele. Mindössze egy híradásban érezhető az orosz álláspont túlsúlya, miközben több alkalommal is igen határozott, Oroszország-kritikákat is megjelenít, melyek az ukrán kormány és katonai vezetők mellett az uniós vezetőktől és az USA-tól érkeznek. **A legélesebb nyugati álláspontot az amerikai alelnök és a külügyminiszter szavai jelentik**, mindkét politikust idézi a hírműsor. Joe Biden szerint „Nem szabad hagyni, hogy Oroszország átrajzolja Európa térképét”, míg John Kerry „orosz agresszióról” beszélt a TV2 összeállításában.

Kevésbé egyértelmű a Putyin-látogatás TV2-s reprezentációja. A 9 vonatkozó riport közül **háromban kizárólag vagy nagyobb mértékben az orosz fél álláspontja** jelent meg, kettő a látogatás előtt, egy pedig azt követően. Ezekben **az energetikai kérdések fontosságát hangsúlyozzák** a találkozó kapcsán, elsősorban az orosz gázszállításról szóló megállapodást kiemelve. **A találkozó napján megjelenő négy híradásból álló Putyin-blokk már inkább nyugatos**, ugyanis a tárgyalás főbb témáit rögzítő semleges rövidhír mellett három, összességében inkább orosz-kritikus bejátszás szerepel, melyek az orosz vezető érkezése ellen tiltakozó **Femen-tüntetőt**, a **civilek tüntetését**, valamint **Putyin nemzetközi elszigetelődését** emelik ki. A látogatás másnapján egy semleges és egy mérsékelten az orosz álláspontot tükröző riport szerepel a TV2 híradójában, míg végül Orbán varsói útja kapcsán ismét egy nyugat-barát hangvételű szerepelt a Tények műsorán. Összességében nem állapítható meg határozott irányválasztás az orosz-magyar csúcspanozmáciai találkozó tekintetében, a különböző híradások vegyes képet mutatnak, annyi talán megállapítható, hogy a **találkozó gazdasági vonatkozásait tekintve inkább orosz, a külpolitikát, demokráciát érintő dimenzióban nyugat-barát irányultság tapasztalható.**

Az Oroszországgal foglalkozó TV2-s híradásokat a bejátszások – másik két vizsgált országhoz képest – kiemelkedően magas száma és az átlagosnál is hosszabb időtartam jellemzi, ami alapján kijelenthető, hogy a zömében bulvár- és bűnügyi hírekkel foglalkozó Tények híradásaiban nagy figyelmet szentelt az orosz-magyar kapcsolatokat érintő híreknek. **Az összkép enyhe nyugati értékkötelezettséget mutat, ám a két meghatározó napirendi téma, az ukrán konfliktus és a Putyin-látogatás bemutatása eltérő.** Míg az **orosz-ukrán háborúról szóló híradásokban határozottan érezhető a nyugati álláspont**, addig az **Orbán-Putyin találkozóóról szóló riportok sokkal ambivalensebb megközelítésről tanúskodnak.**

4. Az MTV1 Híradójának elemzése

4.1. Az Amerikai Egyesült Államokkal kapcsolatos hírek az MTV1 Híradó című műsorában

A vizsgált időszakban, 2014 novemberében és 2015 februárjában **az MTV1 Híradó 27 riportban foglalkozott az amerikai-magyar kapcsolatokkal, azaz átlagosan minden második napra jutott egy ilyen vonatkozású beszámoló.** A három vizsgált diplomáciai téma közül **az USA-ról szóló hírek kapták a legkevesebb önálló hírt,** mivel **Németországról 32, az orosz/ukrán-magyar kapcsolatokról pedig összesen 41 riport született,** ám a közszolgálati csatorna több más vizsgált médiumtól eltérően ezzel együtt is nagyjából azonos súllyal kezelte a három témát. A relatíve magas elemszám annak is köszönhető, hogy az MTV1 híradója a kereskedelmi csatornák által előnyben részesített bulvártémák helyett döntően a közéleti-politikai vonatkozású hírekre koncentrált, ezeknek biztosít nagyobb felületet, így annak ellenére szerepel több ilyen témájú hír a közmédia műsorában, hogy az RTL Klub és a TV2 híradójának hossza másfélszerese, illetve duplája az MTV1 Híradónak.

A hírek időbeli megoszlása meglehetősen kiegyensúlyozatlan: az Amerikai Egyesült Államok és Magyarország kapcsolatát érintő **hírek háromnegyede még tavaly novemberben született** (21 tudósítás), idén februárban már csak hat esetben számolt be erről a témáról a közszolgálati csatorna esti híradója, azaz egyértelműen kijelenthető, hogy 2014 novemberében élvezett kiemelt figyelmet ez a téma az MTV1 műsorában, februárban viszont már csak elvétve, és akkor is kivétel nélkül rövidhírként foglalkoztak az USA-val.

Novemberben az amerikai kitiltási ügy határozta meg az USA-t érintő híreket, a 21 riportból 19-ben ez volt a téma, emellett Kertész Imre interjúja körüli botrány, valamint az Amerikai Kereskedelmi Kamara és a General Electric magyarországi jelenlétének 25. évfordulója szerepelt egy-egy alkalommal a hírműsorban. Februárban mindössze egy alkalommal, és akkor is csak közvetve, az amerikai ideiglenes ügyvivő távozása kapcsán jelent meg a NAV-botrány a Híradóban, emellett az új washingtoni magyar nagykövet, valamint az új amerikai nagykövettel kapcsolatos hírek kerültek napirendre.

Az amerikai-magyar diplomáciai kérdésekkel foglalkozó **bejátszások között egyenlő arányban találunk egy percnél nem hosszabb rövidhíreket (13) és hosszabb, 2-5 perces riportokat.** A kitiltási-üggyel foglalkozó hírekről ugyanakkor jellemzően hosszan számolt be a közszolgálati csatorna, a 20 riport közül 14 volt hosszabb, és csak 6 rövidhír. Ennél is beszédesebb adat, hogy a nem a NAV-botrányt érintő beszámolók – hét ilyen híradás volt a vizsgált időszakban – kivétel nélkül csak egy percnél is rövidebb bejátszásokban

kerültek a Híradóba. Ezek alapján elmondható, **hogy az USA és Magyarország diplomáciai kapcsolatával foglalkozó híreket a bejátszások számát és azok hosszát tekintve is a kitiltási ügy dominálta még úgy is, hogy februárra ez a diplomáciai kérdés lényegében elvesztette a csatorna érdeklődését.**

Bár az amerikai vonatkozású hírek csak elvétve, összesen három alkalommal – kétszer a NAV-üggyel, egyszer az Amerikai Kereskedelmi Kamara ünnepségével – szerepeltek a Híradó elején, a vezető hírek között, de az ide tartozó riportok többsége mégis a műsor első felében kapott helyet, és mindössze 10 híradás szerepelt a 35-40 perces műsor második felében.

Az amerikai-magyar kapcsolatokat bemutató híradásokat erőteljes kormánypárti attitűd jellemzi, és különösen igaz ez az adóhivatalt érintő kitiltási ügyre, amelyhez markáns USA-kritika is párosul. **A 27 vizsgált riport kétharmada, szám szerint 19 riport a kormánypárt álláspontját juttatja kifejezésre, a többségükben ráadásul kizárólag a magyar kormány nézőpontja érvényesül. Öt esetben találunk semleges, illetve kiegyensúlyozott híradást, és ezek mellett csak elvétve született olyan beszámoló, melyben az amerikai fél álláspontja a meghatározó.**

A kitiltási ügyről szóló riportok között mindössze kettőt találunk, amely semleges, illetve mindkét oldal érveit bemutatja: ezekben is leginkább csak az ellenzéki pártok állásfoglalása miatt nem érvényesül egyértelműen a kormány kommunikációs üzenete. Az első alkalommal az **LMP vezetője szólítja fel mind a magyar, mind az amerikai kormány képviselőit az ügy tisztázására,** egy másik bejátszásban pedig a magyar pártok, az MSZP, az LMP, a Jobbik, az Együtt és a Fidesz képviselőinek az ügy fejleményeire adott reakciója hangzik el. Ezt a két esetet leszámítva azonban rendkívül erősen kormánypárti (és az amerikai álláspontot elutasító) az MTV1 híradójának ügyről készített tudósítása.

Ezt egyfelől a **kormány-párti megszólalások aránytalanul nagyarányú közlése jellemzi** az amerikai diplomatákkal szemben: a kormány, a Fidesz-KDNP és a NAV képviselői mellett még a CÖF kritikáiról és az ügyben tett feljelentéséről is külön hírben számol be, hosszan és szó szerint idézve, megszólaltatva ezt az oldalt. Ezzel szemben **az USA képviselői a legritkább esetben kapnak megszólalási lehetőséget,** és akkor is inkább közvetett formában, közleményük vagy Goodfriend ügyvivő Twitter-üzenetén keresztül jelenik meg a másik fél álláspontja, habár igaz, hogy **az Amerikai Nagykövetség hivatalosan valóban ritkán szólalt meg az ügyben.** Ennek következtében szinte akadálytalanul jut el a Híradó nézőihez a magyar kormány üzenete, amely következetesen a konkrétumok hiányát kéri számon az ügyet kirobbantó amerikaiaktól.

Az MTVI Híradó emellett **az amerikai ügyvivő személyének hiteltelenítésével**, valamint egy **a kormány megdöntésére irányuló elmélettel** igyekszik megerősíteni az Orbán-kormány álláspontját. Utóbbi keretében Petr Hajek volt cseh elnöki szóvivő interjújára hivatkozva azt sugallják, hogy az amerikaiak hasonló eszközökkel akarják kikényszeríteni az Orbán-kormány bukását, mint amit Petr Necassal szemben alkalmaztak szerinte, és amelynek lényege, hogy korrupciós botrányok kirobantásával társadalmi feszültségeket keltve puccsal távolítják el a kormányt. **Az erről szóló riport négy egymást követő napon is megjelent az MTVI híradójában 2014. november közepén.**

Ezzel párhuzamosan **André Goodfriend** szakmai hitelességét is igyekeznek megkérdőjelezni: **több bejátszásban is a baloldallal hozzák összefüggésbe**, kiemelve, hogy részt vett több ellenzéki tüntetésen. Egy másik alkalommal azt hangsúlyozzák vele kapcsolatban, hogy korábban annál a washingtoni irodánál dolgozott, ahol kidolgozhatták azokat a technikákat, amelyekkel befolyásolni lehet a posztszovjet térség belpolitikai történéseit. Távozása kapcsán pedig azt emelik ki, hogy rágalmazás gyanúja miatt korábban vádat emelt ellene az ügyészség.

Az imént bemutatott két eszköz alkalmazása miatt az MTVI Híradóban sokkal erőteljesebben érződik az egyoldalú kormánypárti tájékoztatás, mely teljesen más minőségben jelenik meg, mint bármelyik más médiumnál. Nem csupán arról van itt szó, hogy a kormánypárt képviselőinek nagyobb teret hagynak saját álláspontjuk artikulálására, hanem maga a hírműsor is egy **a kormány érdekeivel egybevágó, azzal párhuzamos, de önálló értelmezési keretet, narratívát kínál fel a nézőknek a kitiltási botrányról.**

A kitiltási ügy mellett csak elvétve szerepelt más, az amerikai-magyar kapcsolatokat érintő hír az MTVI műsorában, ezek hangvétele azonban – a NAV-üggyel ellentétben – egyáltalán nem Amerika-ellenes, sőt inkább **a két ország partnerségét hangsúlyozzák**, ugyanakkor ezek **többsége februárban, vagyis a kitiltási botrány lecsendesülése után született.** Ilyen az egymás országaiban való munkavállalást segítő egyezmény aláírásáról, az amerikai cégek magyarországi befektetéseiben rejlő lehetőségekről, egy közös hadgyakorlatról, valamint az új washingtoni magyar nagykövet amerikai elnökkel való találkozójáról beszámoló rövidhírek.

Összegzésül kijelenthető, hogy az USA és Magyarország kapcsolatáról szóló híreket a NAV-ügy dominálta, az erről szóló hírek pedig novemberben jelentek meg kiemelten Híradóban, így februárban már csak elvétve szerepelt az amerikai-magyar viszony a műsorban. **A kitiltási botrány kapcsán egyértelműen a magyar kormány álláspontját közvetíti a közmédia**, a többi vizsgált médiumtól eltérően **saját narratívát is építve a tájékoztatáshoz.** Az Amerika-ellenes attitűd **ugyanakkor a kevés számú egyéb,**

főként gazdasági témájú hírben nem köszön vissza, ezekben partnerként jelenik meg az Amerikai Egyesült Államok.

4.2. Németországgal kapcsolatos hírek az MTV1 Híradó című műsorában

Az MTV1 Híradója **kiemelt figyelmet szentelt Németországnak, hiszen novemberben 11 napon is foglalkozott az azzal kapcsolatos hírekkel**, ami megfelel például az Oroszországgal, illetve az ukrán-orosz konfliktussal kapcsolatos vonatkozó adatnak, miközben az utóbbi egy szomszédos országban folyó háborút is érintett. Egyúttal azonban ki kell emelni, hogy a **Németországot érintő hírek rendszerint rövidek voltak**. Nyolc hír egyperces terjedelmű maradt és csak kettő lépte át a három percet, ami nagyobb lélegzetvételi riportnak nevezhető.

Február elején, a Merkel látogatáshoz kapcsolódóan értelemszerűen jelentősen nőtt a híradás intenzitása, **február 1. és február 5. között minden nap szerepelt Németország a Híradóban**, még hozzá minden nap jelentős, **legalább 3 perces terjedelemben**. Érdekes azonban, hogy **február 5. után lényegében eltűnt Németország a Híradóból**, három hírben jelent csak meg ezután, mindhárom alkalommal a kormány által új, hangsúlyos területként kezelt menekültügy kapcsán. A kormány kommunikációs irányvonalával összhangban ezek a hírek azt hangsúlyozták, hogy **a németek igazságtalannak érzik az egyre súlyosbodó menekülthullám eloszlását**.

A Híradó Németországgal kapcsolatos tudósításainak intenzitásában leginkább a kormány erőfeszítése jelenik meg, hogy a nyugati partnerekkel megromlott viszonyt, különösen Németország tekintetében jelentősen javítsa. Elmondható, hogy **a kormány diplomáciai offenzíváját, illetve az azzal kapcsolatos eseményeket az MTV1 nagyobb figyelemmel kísérte, mint a többi médium**. Novemberben például megjelent Helmut Kohl volt kancellár dicsérő nyilatkozata Orbánról, aki szerint a magyar miniszterelnök "nagy európai, európaer, európaiként gondolkodik és cselekszik", valamint pár nappal később a Kohl kancellár újonnan megjelent könyvéről adott hírben is megjelenik Orbán. **Több napon is hír lett egy, a jobboldali német Die Welt újság által készített interjúból, amelyben a lap Orbánt és a bajor miniszterelnököt, Horst Seehofert közösen kérdezte**. Az elején pozitív hangvételű, rövid híradás akkor fajult pár nappal később botrányra (legalábbis a Híradó tudósításában), amikor kiderült, hogy a Welt az interjút csak az online felületén adja le, a nyomtatott változatban nem fog megjelenni. Ez már nem egy egyperces rövidhír volt, hanem **két napon keresztül 3,5 illetve 4 perces terjedelmes beszámolóvá vált, amelyből kiderült, hogy a Weltet kiadó Axel Springer elnöke a Bilderberg csoport tagja és feltehetően egy nemzetközi, a magyar kormány ellen irányuló nyomásnak engedve nem jelenhetett meg nyomtatásban az online elérhető interjú** (említette a Híradó azonban a Springer csoport közleményét is, miszerint a téma nem szerepelt a hét legjobb történetei között). Egyúttal ez a két, november közepi riport volt **az egyedüli olyan hír a vizsgált időszakban, ami negatív képet fest Németországról, pontosabban az ottani közélet egyik szereplőjéről**.

A fentiekén túl híradásba került még Szijjártó külügyminiszter látogatása Berlinben, német politikusok kitüntetése a magyar kormány által, Edmund Stoiber volt bajor miniszterelnök dicsérete Orbán Vikornak, meg egyéb **olyan hírek, amelyek a két ország közötti jó kapcsolatokra mutattak rá.**

A Merkel látogatás során a tekintetben kiegyensúlyozott volt a Híradó, hogy a német fél véleményének jelentős teret biztosítottak, de ez az "illiberális" demokrácia rövid érintésétől eltekintve inkább pozitív volt a kormányra nézve, mint kritikus. Bár megjelent, de meglehetősen röptében ismertette a Híradó ezzel szemben az ellenzék kritikáját a magyar külpolitikával kapcsolatban, és a Merkel látogatás idejére időzített tüntetésről, amit a hatóságok megkíséreltek megakadályozni, nem is esett szó.

Külön ki kell emelni, hogy a **Híradó hangsúlyosan foglalkozott Angela Merkel szerepével az ukrán-orosz konfliktus kezelésében, méltatva a kancellár törekvéseit a békés megoldások megtalálására,** amit a Híradó egyúttal a magyar elképzeléseknek megfelelő politikaként azonosított, figyelmen kívül hagyva a jelentős különbségeket Berlin és Budapest között Putyin megítélését illetően. Ezt a **békét szorgalmazó szerepet szembeállították az amerikai állásponttal, amely a Híradó sugallata szerint inkább kiélezni szeretné a konfliktust.**

Összességében megállapítható, hogy a **Híradó pozitív fényben ábrázolta Németországot. A tudósítások azonban konkrétan inkább olyan eseményekre és nyilatkozatokra vonatkoztak, amelyek a magyar politikát, vagy annak irányvonalát (pl. menekültügy) pozitív fényben tüntetik fel, Németországgal önmagában kevésbé foglalkoztak.**

4.3. Oroszországgal kapcsolatos hírek az MTV1 Híradó című műsorában

Az MTV1 híradója az **Oroszországról, illetve az ukrán-orosz konfliktusról igen változó képet mutatott ebben az időszakban, mind a tudósítás intenzitásában, mind annak irányultságában.** Indulóban kiemelkedően érdekes, hogy **az MTV1 viszonylag keveset foglalkozott Oroszországgal,** illetve az ukrán konfliktussal, míg például Németországgal fajlagosan jóval többet, mint bármely másik médium. Az általunk vizsgált többi híradóval, illetve újsággal összehasonlítva **feltűnően szokatlan, hogy nagyjából hasonló a Németországgal foglalkozó hírek aránya az adott időszakban, mint a nemzetközi közérdeklődés középpontjában álló ukrán-orosz konfliktusról szóló tudósítás.**

Novemberben a hónap nem egész felében, 12 napon foglalkozott a Híradó ezzel a tematikával, ráadásul rendszerint az **adás második felében, rövid terjedelemben** (6 esetben kb. fél perces hírben, 6 másik esetben 2-3 perces szegmensekben). Sőt, a hónap második felében szinte nem is szerepelt a régió a Híradóban, lényegében csak Szijjártó Péter moszkvai látogatása kapcsán merült fel. **Februárban azonban jelentős mennyiségi változás következett be,** mind a vonatkozó hírek számában, mind terjedelmében. Jóval több, mint a 28 napos hónap felében, **18 napon szerepelt orosz vagy az ukrán-orosz konfliktust érintő hír, sok esetben a legfontosabb hírek között, sőt, néha vezető hírré is avanszált.** A Híradóban hosszabbnak minősülő 3-6 perces szegmensek tipikussá váltak, és csak egy nap volt, hogy egy perc alatti volt a vonatkozó hír. A Putyin látogatás napján teljesen dominálta a meghosszabbított hírműsort az orosz tematika, annak köszönhetően is, hogy a **látogatáshoz kapcsolódó Putyin-Orbán sajtótájékoztatót is teljes terjedelemben, élőben közvetítette a Híradó.**

Novemberben és nagyjából február közepéig, a Putyin látogatást megelőző időszakban **viszonylag kiegyensúlyozott volt a Híradó tájékoztatása a témában, a hírek többsége semleges volt, és nagyjából ugyanolyan arányban szerepeltek az orosz álláspontot inkább megjelenítő, mint a nyugati, illetve ukrán álláspontnak nagyobb teret nyújtó blokkok.**

Az **Oroszországgal kapcsolatos pozitív hírek nagyon erősen túlsúlyba kerültek Putyin elnök látogatása kapcsán. Február 16. és 18. között minden hírblokk pozitív volt Oroszország számára,** bár nem volt mindig szélsőséges mértékű: így például megjelent a Putyin-ellenes tüntetés is, valamint **az ellenzéki reakciók is előkerültek, de messze nem annyira részletesen/hosszan, mint a Putyinra nézve kedvező hírek.**

Ezen a ponton fontos kiemelni, hogy **az Oroszországra nézve erősen pozitív hírek egy-két kivétellel mind a magyar-orosz kapcsolat fejleményeire vonatkoznak.**

Nem Oroszország önmaga volt tehát a pozitív és/vagy egyoldalú ábrázolás tárgya, hanem a magyar kormány Oroszországgal kapcsolatos politikája, aminek járulékos "haszonszerzője" a Putyin. **A kormányt érintő hírek szinte mind pozitívak voltak, kihangsúlyozva például, hogy az Oroszországgal kötött gázszerződés rendkívül előnyös volt Magyarországnak számára.** Ide tartozik az is, hogy a potenciálisan negatív hírek is teljesen máshogy ábrázolódtak. Így például a feszült légkör, amely Orbán Viktor varsói látogatását kísérte Putyin elnök budapesti útja után alig derült ki a híradóból (annak ellenére, hogy ennek a magyar internetes sajtóban nagy visszhangja volt), legfeljebb Ewa Kopacz lengyel miniszterelnök szavaiból olvasható ki erre utaló jelet a politikailag jártasabb néző.

Az ukrán konfliktus kapcsán viszont összességében kiegyensúlyozott volt a híradás, bár voltak egyoldalú tudósítások -- de mindkét félnek kedvezőek. Így például **novemberben a szakadár területeken tartott választások kapcsán kevésbé jelent meg a nyugati álláspont, amely szerint ezek demokratikus, tisztességes volta megkérdőjelezhető.** De a részrehajlás nem volt erős, sőt: kifejezetten érdekes, hogy február végére, már pár nappal a Putyin látogatás után az ukrán konfliktusról szóló tudósítások a másik irányban lettek egyoldalúak, azaz a **február 19. és 25. közötti híradókban sokkal hangsúlyosabban jelent meg az ukrán, illetve a nyugati perspektíva, mint az orosz/szakadár álláspont.** Különösen látványos példa volt egy hosszú tudósítás a **Majdan forradalomról való megemlékezésről, amelyben széles teret kaptak az orosz-kritikus vélemények.**

Összességében elmondható, hogy bár voltak ingadozások, **nem volt szélsőséges mértékben sem Putyin-barát, sem oroszellenes a híradó tudósítása az adott időben.** Az ukrán-orosz konfliktus kapcsán megjelent gyakran megjelent a nyugati álláspont, és több esetben erősen túlsúlyban volt. **Több Híradóban is kiemelt és pozitív szerepben tűnik fel Angela Merkel erőfeszítése a régióban.** Ez az irányvonal (ami egyébként megfelel a kormány kommunikációs irányvonalának is, bár az már vitatható, hogy a "tettek" mezején is ezt képviseli-e a magyar külpolitika) **jól írja le a Híradó szerkesztési gyakorlatát is ebben a kontextusban.**

5. Az Index elemzése

5.1. Az Amerikai Egyesült Államokkal kapcsolatos hírek az Indexen

Az Index **sokszor és bőséges terjedelemben számolt be az Egyesült Államokkal összefüggő hírekről**, bár a vizsgált időszakban a magyar belpolitikát felkavaró kitiltási ügyön kívül kevés más téma jelent meg Amerikával kapcsolatban. A vizsgált időszakban **57 cikket találtuk**, amelyben érintett volt az Egyesült Államok. A tudósítások száma jelentősen magasabb volt novemberben, amikor a kitiltási ügy még viszonylag aktuális volt. Akkor 46 cikket azonosítottunk, februárra ebből csak 11 maradt. **Jellemzőek voltak a hosszabb vagy közepes terjedelmű beszámolók**, a rövid, egy-két mondatos hírek az összes cikk körülbelül negyedét tették csak ki (15 az 57-ből).

Összességében az Indexre jellemző volt egy **nagyon erős kormánykritikus hang**, ami gyakran **az Egyesült Államok álláspontjának pozitívabb fényben történő feltűntetésében nyilvánult meg**, bár ez nem jelentette, hogy kritikátlanul viszonyultak volna az Index újságírói az amerikai állításokhoz. **13 olyan hosszabb cikk jelent meg, amiben nagyon erősen érvényesült az amerikai álláspont**, illetve amelyben az Index maga erősen kormányellenes szempontot jelenített meg. Ezeknek a döntő többsége, 9, még november első feléből datálódik. Ezekhez társult még 7, amelyekben enyhébben, de túlsúlyban volt mindig a kormánykritikus vagy Amerika-párti vélemény. A másik oldalon **négy olyan közepes terjedelmű vagy hosszabb cikk volt, amely szinte csak a kormány álláspontját mutatta be**, és további hét, ahol a kormány álláspontja volt túlsúlyban.

De ezt a képet még árnyalni kell. Ugyanis az Index viszonylag gyorsan pörgő cikkeinek világában nem mindig (inkább általában nem) jelenik meg az igény, hogy egy adott kijelentés, vagy interjú kapcsán megszólaltassák a másik félt is. Amikor egy adott tematikában kimegy adott esetben akár 3-5 cikk is egy nap, ami többször is előfordult a kitiltási botrány kapcsán, akkor nincs erre feltétlenül sem idő, sem szükség: a reakció adott esetben mehet egyenesen a következő cikkbe. Tehát sok esetben, amikor a kormány képviselői nyilatkoznak, azt az Index gyakran lehozza, anélkül, hogy erre az amerikaiak reagálnának (vagy reagálni tudnának), de ez nem jelenti azt, hogy az Index maga nem kritikusan viszonyul egy adott nyilatkozathoz. Ahogy ezt alább részletesebben kifejtjük, az Index általában kritikus a kormány a témával kapcsolatos nyilatkozataival kapcsolatban.

Ráadásul konkrétan a kitiltási botrány kapcsán eleve nem könnyű a számszerű értelemben vett kiegyensúlyozott tájékoztatás, hiszen a magyar oldalról rengeteg fél nyilatkozott, a miniszterelnöktől kezdve több miniszteren, szóvivőn és az ügyészségen keresztül a NAV-ig.

Figyelembe véve a diplomáciai helyzetet, amerikai oldalról viszont nagyon korlátozottan lehetett csak reagálni, és az korán kiderült: az amerikai fél nem fog minden egyes kormánypárti nyilatkozatra válaszolni.

Az Index viszont "kihozta" a legtöbbet ebből: **igen részletesen tájékoztatott az amerikai álláspontról és főképp kíméletlenül utánajárt a kormányzati állításoknak**, gyakran kritikusan **kiemelve, hogy azok valóságtartalma kétes**. Nem volt ugyan kritikátlan az Index az amerikai féllel szemben, így például **többször kiemelték, hogy Goodfriend néhol pontatlan volt**, vagy nem stimmel egy állítása, de összességében **az amerikai álláspontot ismertető cikkek kevésbé voltak kritikusak, mint a kormány álláspontját vizsgáló anyagok**. Ahol kormányzati reakciókról volt szó, ott az Index gyakran erős negatív jelzőkkel illette a kormányzati szereplőket, például a Goodfriendre a nagykövetség előtt az utcán lecsapó Vida Ildikó kapcsán kiemelte, hogy az utóbbi nem tudott angolul és nem volt terve, hogy a "csapdát" hogy lehetne felhasználni. Egy elemzésben Dezső András - amúgy is gyakran a legkritikusabb cikkek szerzője a témában - nemes egyszerűséggel úgy fogalmaz, hogy "tele van hazugsággal az egész sztori, és mint kiderül, ez csak a magyar fél reakcióira vonatkozik. Dezső egyébként egy másik cikkben azt a híresztelést, miszerint a magyar kormány is válaszképpen ki akarna tiltani amerikai tisztviselőket, "hajmeresztőnek" nevezi. Egy másik, nem nevesített szerző már a címben azt írja, hogy "magyarázkodik" a NAV, majd így folytatja: "eddig jellemzően csípőből mindent letagadtak, most viszont a NAV magyarázkodni kezdett". Amikor pedig arról számol be az Index, hogy a kormánypárti CÖF feljelenti Goodfriendet, akkor az Index gunyorosan hozzáteszi, hogy "André, André, hát kellett ez neked?"

Míg a magyar oldalon nagyjából minden szereplő legjobb esetben semleges, de gyakran negatív megvilágításban merült fel az ügyben, addig **Goodfriendről egy kifejezetten pozitív hangvételű portré jelent meg**, bár ebben az is kifejtésre kerül, hogy az amerikai fél sem mindig teljesen egyenes (pl. azt mondják, hogy nem tudnak több információt adni, majd újabb, az állóvizet felkavaró dolgokat mondanak), és ráadásul **"Goodfriend nem [mindig] igazán átgondoltan nyilatkozik"**.

Az a tény, hogy ennyire túlsúlyban voltak az Index tudósításaiban a kormánnyal szemben kritikus cikkek, nem annak a következménye, hogy az amerikai információkat hűségeseleközölték, hanem annak, hogy rámutattak az ellentmondásokra és téves/hamis állításokra a kormányzati kommunikációban.

Ennek megfelelően fordul is a kocka aztán februárban, amikor már nem a kitiltási botrány határozza meg a bilaterális kapcsolatokat, hanem az új nagykövet érkezése, valamint André Goodfriend távozása, amely fejleményeket a magyar fél megkönnyebbüléssel nyugtázza. **Bár februárban is több Amerika-párti cikk jelent meg, ezek rendre nem tartalmaztak már kormánykritikát, mert Colleen Bell kinevezése volt a**

meghatározó téma, és az új nagykövet is igyekezett csitítani a kedélyeket. De februárra sem csak az olyan bulvár jellegű cikkek voltak jellemzők, hogy Colleen Bell összefutott Orbánnal egy házibulin, hanem beszámolt az Index arról is, hogy Bell Putyin látogatása alatt demonstratívan az ukrán ügyvivővel ebédelt, illetve hogy Bell kinevezése alapvetően nem változtat az USA-nak a Fidesz-kormánnyal szembeni kritikus hozzáállásán.

5.2. Németországgal kapcsolatos hírek az Indexen

Az Index igen ritkán foglalkozott német tárgyú hírekkel a vizsgált időszakban. Olyan cikk, **amely kifejezetten a német politikával, német eseményekkel foglalkozott volna egyáltalán nem jelent meg.** Mindössze **17 cikk íródott a német-magyar kapcsolatokról**, abból 3 darab novemberben és 14 darab februárban. **Négy cikk híján az Index összes Németországgal kapcsolatos híradása a Merkel látogatással állt összefüggésben.**

Általánosan megállapítható, hogy **kevésbé nyilvánvaló az Index álláspontja a német cikkek kapcsán, mint az Egyesült Államokkal foglalkozó tudósításokban**, ahol erősen kormánykritikus álláspont jelent meg a kitiltási botrány kapcsán, illetve az Oroszországgal összefüggő hírekben, ahol erős az oroszellenes felhang. Ez főleg két aspektusban nyilvánul meg. Ahol nincs kifejezetten német-magyar ellentét - például a beszámoló Orbán Viktor által kitüntetett német politikusokról, vagy Edmund Stoiber volt bajor miniszterelnök határozott dicsérete Orbán Viktornak - ott az Index szimplán beszámolt az eseményről, és a szerző sem gunyoros, sem kritikus megjegyzést nem fűzött a témához. Tehát a cikk mindkét országot, pontosabban azok vezető politikusait pozitív fényben tűntette fel.

Az Index német-kontingensét 80%-ban kitöltő Merkel látogatás kapcsán némileg más volt a helyzetben. Itt a tudósítások elsősorban a konfliktusos pontra, azaz Angela Merkelnek az illiberális demokráciára vonatkozó kritikájára összpontosítottak. Ebben az összefüggésben azonban fontos azt is kiemelni, hogy **a Merkel látogatással kapcsolatos 7 cikk többnyire kiegyensúlyozott volt, azaz megjelent Orbán, illetve a Fidesz álláspontja is.** Két cikkben is beszámolt az Index fideszes politikusok kommentárjairól, amelyben igyekeztek az "illiberalizmus" nézeteltérés jelentőségét bagatellizálni (pl. Szijjártó Péter kijelentése, miszerint "egy perc húsz másodpercet" szántak a témának mindössze), és egyik esetben sem kommentálták az Index szerzői a magyarázatot, bár Merkel kritikája, mint a cikk alapvető tárgya megfelelően megjelent. Összefoglalva tehát **a magyar-német kapcsolatokról szóló híradások többnyire tárgyilagosak és mentesek azoktól az erős véleményektől, amelyek megjelentek az amerikai-magyar, illetve a különböző tárgyú Oroszországot érintő tudósításokban.**

5.3. Oroszországgal kapcsolatos hírek az Indexen

Az Index kiemelkedően **sok cikkben tudósított Oroszországgal kapcsolatos ügyekről**, és ezt a legtöbb esetben nagy terjedelemben tette és **félreértethetetlenül a Putyint kritizáló, elutasító hangnemben**. Mint ahogy a két másik vizsgált ország (az USA és Németország) esetében is megfigyeltük, az Oroszországot érintő hírek döntő többsége nem orosz belpolitikai eseményekkel foglalkozott, hanem nagyjából az orosz-ukrán (illetve ezen a kontextuson belül az orosz-nyugat) konfliktussal és kisebb mértékben a magyar-orosz viszonytal, illetve annak legfontosabb dimenziójával, az energiapolitikával. Persze az elmondható, hogy a jelen feszültségek közepette a tisztán belpolitikai hírek, mint például a Nyemcov-gyilkosság is vélhetően nagyobb figyelmet kaptak, illetve rögtön a konfliktus keretében értelmeződtek.

Számokra lefordítva ez azt jelenti, hogy **186 közepes és hosszú terjedelmű cikk született a témában (ideértve több videót is) és 62 rövid**. Az időbeli megoszlásuk szerint a cikkek jelentős többsége (154, azaz 62%) februárban jelent meg, de a különbségnek nem elhanyagolható része, hogy akkor érkezett Putyin elnök Magyarországra, illetve hogy a Merkel látogatás kapcsán is erőteljesen képbe került az Orbán-kormány orosz barátsága. Amúgy novemberben is kiemelt intenzitással figyelte az Index az ukrán-orosz konfliktust, és ezt az adott időszak majdnem száz cikke jól bizonyítja.

Bár **az összes cikk több mint harmada (86, azaz 34,7%) semlegesnek minősíthető**, az **enyhén orosz-ellenes (68) és az erősen oroszellenes (70) cikkek döntő többségben vannak** és az összes Indexen megjelent tudósításnak jóval több mint felét tették ki 55,6%-kal. Olyan cikk, amelyből az **derült volna ki, hogy a szerző az orosz állásponttal rokonszenvez nem volt az Indexen, és elenyésző számban találtunk olyat, amely inkább (17) vagy döntően/kizárólag (7) az orosz álláspontot jelentette meg** kritikus kommentár/megjegyzés nélkül, beszámoló formájában.

Az Indexet a régi vágású napilapokhoz képest azért jóval nehezebb elemezni, mert a hír és a vélemény szétválasztása – ami mindig egy kényes műfaj – egyáltalán nem működik, és gyakran nem is látszik az erőfeszítés ez irányban. Az Index egyúttal arra sem feltétlenül törekszik, hogy egy adott cikkben megjelenjen mindkét versengő álláspont (egyúttal ki kell emelni: sok esetben megjelenik), hanem egyszerűen leközöl fontos megnyilvánulásokat vagy eseményeket. Ennélfogva volt példa arra is, hogy adott esetben egy cikkben csak az orosz (vagy az ukrán konfliktus esetében a szakadár) álláspont jelent meg, anélkül, hogy hozzátették volna az obligát nyugati vagy ukrán reakciót, ha egyáltalán volt olyan.

Míg egy napilap esetében egy ilyen cikk oroszpártinak minősülhetett volna, az Index újságírói ezt szinte mindig ellensúlyozták a portálra jellemző ironikus vagy

kritikus hangnemm, ami egyértelműen a távolságtartást jelenítette meg. Néhány példa erre:

- az oroszok által a franciáktól megrendelt Mistral hadihajókról (ezek kiszállítását Franciaország jelenleg megtagadja) egy viszonylag semleges cikk jelent meg, ám a cím szerint "Moszkva nem engedi markából" a Mistralokat, ami nem kifejezetten baráti kép;
- egy cikk viszonylag nagy terjedelemben bemutatja a szakadárak által prezentált fotóbizonyítékot arra vonatkozóan, hogy egy ukrán vadászgép lőtte le a maláj utasszállítót, de közben már a címben idézőjelbe teszi a bizonyíték szót, majd bár terjedelemben nem nagyobb, de sokkal hitelesebb fényben mutatja be azt az álláspontot, amely szerint "kamu" a szakadárak fotóbizonyítéka;
- egy Moldováról szóló egyébként javarészt tárgyilagos hangvételi cikk egyik fordulata szerint Putyin "hözöng";
- egy amúgy teljesen tárgyilagos hangvételi cikkben a szakadár területekre érkező szállítmányokat "ügynevezett" segélykonvojnak nevezi (egyébként a címben is szerepel a fordulat);
- a szakadár területen tartott választásról szóló tudósítás szerint "meglepetés", hogy csak 80%-ot kapott a szakadár elnökjelölt.

Ez csak néhány példa **számos kritikus kommentárra, ami egy amúgy semleges vagy akár többnyire az orosz álláspontot megjelenítő cikket is oroszellenessé tesz.** Egyébiránt ez a fajta kritikus távolságtartás a nyugati állásponttal kapcsolatban szinte soha nem jelent meg,

Az Index számos saját elemzésében még kritikusabb volt a hangvétel, mind a tények bemutatásában, mind a témaválasztásban magában. Egy, a Jobbik Oroszország politikáját bemutató elemzésben **Moszkva Ukrajnával kapcsolatos álláspontját "legitimálhatatlannak"** nevezi a szerző, egy másik ilyen tárgyú cikkben azt mondja, hogy a **Jobbikkal "örökre Oroszországhoz láncolnánk magunkat"**. Egy orosz háttérintézmény stratégiai dokumentumáról úgy számol be, hogy "megvan, kit hálózna be Putyin", emellett kritikusan ír az energiapolitikának Oroszországhoz történő kapcsolódásáról is.

A kritikus hangvétel különösen megmutatkozik a magyar-orosz kapcsolatokról szóló beszámolóknak. Bár a Putyin látogatásról több semleges hangvételi cikk is beszámolt, ezekben is gyakran megjelent értékelés, egy esetben például az - amúgy semleges

- cikk címe szerint "Ellenforradalmi emlékművet adnak át Putyin kedvéért". Az Index keményen kritizálta a kormányt azért, mert a keletbarátságával, és különösen a Putyinnal való összefonódásával külpolitikailag elszigetelte Magyarországot az eddigi szövetségeseitől, és ennek kapcsán a hírportál például némi kárörömmel ismertette részletesen a hideg, illetve elutasító fogadtatást, amelyben Orbán részesült Varsóban, ahova a lengyel-magyar kapcsolatokat menteni sietett az orosz elnök látogatása után.

Az Index intenzív érdeklődését az ukrán-orosz konfliktussal kapcsolatban jól jelzi, hogy **tudósítokat küldtek Ukrajnába, akik a háborús övezetből számoltak be több cikkben és videóban.** Ezeknek a cikkeknek a hangvétele teljesen más volt, mint a szerkesztőségben írt beszámolóké. Bár a nagypolitikai vélemények ismertetését többnyire mellőzték, **a szerzők törekedtek arra, hogy a háború által sújtott területen élők véleményét elfogultság nélkül, empátiával írják le, akkor is, ha azok egyértelműen oroszpártiak voltak.** Bár időnként kisejlett, hogy a konfliktus nyugati ábrázolását, illetve értelmezését magukhoz közelebb állónak érzik, kiegyensúlyozott teret kapott az oroszpárti vélemény is. Fontos azonban, hogy ez valóban a háború által sújtott "kisember" véleményét adta vissza, és nem az orosz vagy oroszpárti politika felfogását. **Súlyukban ezek a cikkek nem tudtak, és vélhetően nem is akartak, változtatni azon az összképen, hogy az orosz-ukrán konfliktus kapcsán az Index erősen a nyugati állásponttal szimpatizál.**

6. A Blikk elemzése

6.1. Az Amerikai Egyesült Államokkal kapcsolatos hírek a Blikkben

A NAV-ot érintő kitiltási botrány államközi dimenziójával és az Amerikai Egyesült Államok és Magyarország kapcsolatával **mindössze 10 cikk foglalkozott a Blikk hasábjain 2014 novemberében és 2015 februárjában. Ennél háromszor több írás született a bulvárlapban az orosz-magyar kapcsolatokról** illetve az orosz-ukrán konfliktusról, ugyanakkor ez a **10 cikk valamivel több, mint a Magyarország és Németország kapcsolatáról** szóló írások száma.

A napilapot leginkább **tavaly novemberben érdekelte a téma, 9 alkalommal szerepelt az újságban a NAV-botrány** – hangsúlyosan nem belpolitikai, hanem – **külpolitikai kontextusban**. Ehhez képest **idén februárban mindössze egy releváns hír született, amely Goodfriend ügyvivő időelőtti távozásáról** tudósít röviden. Mindenképpen érdekes, hogy **az új amerikai nagykövet érkezéséről, bemutatásáról ugyanakkor szinte egyáltalán nem számolt be a lap**, Colleen Bell mindössze egy rövid bulvár jellegű – és ezért a vizsgálatban nem szereplő – hírben szerepelt, amely az új nagykövet magyar népszokásokkal való ismerkedéséről tudósít.

A Blikk viszonylag kevés területet, **legfeljebb napi 1-2 oldalt szentel a politikai híreknek, és ezen belül is jóval jellemzőbb a rövid, néhány mondatos vagy 1-2 bekezdésnyi hosszúságú cikkek szerepeltetése**, amit az is alátámaszt, hogy az ebben a fejezetben vizsgált 48 hírnek csaknem a kétharmada ilyen rövid híradás. Ennek ellenére az USA-ról szóló cikkek viszonylag kiegyenlítettek, a hat rövid beszámoló mellett ugyanis 4 hosszabb beszámoló szerepel, közöttük két csaknem egész oldalas írás a NAV-botrányal kapcsolatban.

Ami a tájékoztatás orientációját illeti, abban **leginkább a kormányzat, illetve a NAV álláspontja jelenik meg a leggyakrabban, több alkalommal is idézve a kormány vagy a hivatal képviselőinek álláspontját. Négy alkalommal kizárólag, további két alkalommal pedig inkább a kormányzati álláspont szerepel a hírekben**. Ezzel szemben az **amerikai kormány érvei legfeljebb csak közvetetten és általános formában, a korrupciógyanúra való utalással jelennek meg, és még ebben az esetben is a kormányzat érvei mellett**. Mindössze egyetlen, a NAV-székház kiürítéséről szóló rövidhírben érvényesül egyedül az amerikai álláspont, de ez is egy ellenzéki politikus szavain keresztül, tehát még ez sem tekinthető egyértelmű Amerika-párti híradásnak.

André Goodfriend-et is csupán egy alkalommal idézi szó szerint a lap Vida Ildikó és az ügyvivő elhíresült, előre be nem jelentett találkozájának kapcsán. Figyelemreméltó azonban, hogy ekkor is csak a találkozás spontaneitásáról tett kijelentéseit idézik, míg ugyanebben a cikkben a másik érintett helyett Varga Mihály minisztert szólaltatja meg a Blikk, aki a Vida ellen felhozott vádak megalapozatlanságát, és a NAV-vezető iránti bizalmát hangsúlyozza. Összességében ugyanakkor ez az egyetlen cikk a vizsgált időszakban, amely egyértelműen torzítja a híradást a magyar kormány irányába, itt ugyanis úgy elfogult a beszámoló, hogy közben látszólag az amerikai félnek is lehetőséget ad a megszólalásra, ám az ügy szempontjából valóban releváns érvek közül csak a kormányét ismerteti.

A Blikk tehát bár jóval nagyobb teret biztosít a kormány valamint a NAV álláspontjának bemutatásának, – egy esetet leszámítva – nem jellemző rá az Amerika-ellenes híradás. Mindezek mellett árnyalja a képet, hogy a **NAV-botrány miatti tüntetésekről is több alkalommal beszámolt az újság, melyek a kormányzati állásponttal szemben inkább a tiltakozók véleményét tükrözte.** Ám ezek a hírek az amerikai-magyar kapcsolatok helyett a magyar kormány és az azzal szemben állók konfliktusáról szólnak, ezért belpolitikai fókuszuk miatt nem szerepelnek a vizsgált hírek között.

6.2. Németországgal kapcsolatos hírek a Blikkben

A német-magyar kapcsolatokkal 8 cikk foglalkozott a vizsgált időszakban a Blikkben, ami az elemzésben szereplő három téma közül a legkisebb reprezentációt jelenti. Ez részben magyarázható azzal, hogy míg az amerikai-magyar relációval foglalkozó hírek számát az elhúzódó NAV-botrány, az orosz-magyar kapcsolatokat bemutató cikkek számát pedig a szintén hosszú ideje tartó ukrajnai konfliktus mellett a Putyin-látogatás is növelte, addig a német-magyar külpolitikai helyzetet érintő hosszabb lefutású esemény nem történt a vizsgált időszakban, és csupán Angela Merkel februári látogatásakor került rövid időre fókuszba.

Ennek megfelelően novemberben mindössze 2 cikk született Németországgal kapcsolatban, az első, november 4-i híradás arról szól, hogy Merkel szerint a briteknek ki kell lépniük az EU-ból, amennyiben korlátozni akarják a munkaerő uniós belüli áramlását, tehát nem német-magyar relációban, hanem egy német-brit ellentét kapcsán idézi a német kancellárt. **A második – és egyben utolsó – novemberi hír Orbán Viktornak a Die Welt német lapnak adott interjúja körüli konfliktusról számol be, kizárólag a magyar kormány álláspontját közölve.**

Februárban 6 német témájú újságcikket is közölt a lap, melyek egy kivételével a német kancellár budapesti látogatásáról szólnak. **A látogatás másnapján egy kifejezetten hosszúnak számító, kétoldalas összeállításban számoltak be a diplomáciai eseményről,** melyben az esemény összefoglalója mellett bulvár jellegű hír – a kormányfők öltözetének protokollszakértői elemzése –, a német lapok beszámolója, egy politikusi portré, valamint egy rövidebb szerkesztői publicisztika is helyet kapott. Ezek alapján elmondható, hogy **ha csak egyetlen napig is, de kiemelt helyen szerepelt az ügy a Blikk oldalain.** Hasonló terjedelemben, részletességgel és szinte azonos szerkezetben csak Vlagyimir Putyin két héttel későbbi látogatásáról számolt be a lap, a vizsgált két hónapban semmilyen más politikai esemény vagy ügy sem kapott egy lapszámban ekkora médiafelületet. Másnap azonban már csak egy, az esemény médiavisszhangjáról szóló cikkben foglalkoztak a Merkel-látogatással, és később sem szerepelt már a lap hasábjain a téma. Február közepén még egy rövidhírben tudósítottak arról, hogy a CDU szerint a kancellár Nobel-díjat érdemel az ukrán válság rendezésére tett erőfeszítése miatt.

Bár viszonylag kevés esetben szerepelt Németországgal foglalkozó cikk a napilap hasábjain, ám amikor bekerült ilyen híradás az újságba, akkor az esetek többségében az átlagosnál nagyobb terjedelemben írtak róla: a 8 releváns megjelenésből mindössze 2 hír volt rövid, 6 pedig közepes, illetve hosszabb híradás, vagyis hosszúság szempontjából éppen fordított a helyzet, mint az összes vizsgált cikk esetében, ahol a rövidhírek vannak túlnyomó többségben.

Amellett, hogy az átlagos politikai híreknél jellemzően nagyobb terjedelműek a német-magyar kapcsolatokról szóló hírek, döntő többségükben megjelenik bennük a német álláspont. **A 8 eset felében csak a német álláspont jelenik meg, további háromban pedig a magyar kabinet érvei mellett hangsúlyosabb a német érdek.** Csupán egyetlen olyan hír van, amely kizárólag a magyar fél álláspontját tükrözi, ez pedig a korábban már említett, a miniszterelnök novemberi Die Welt interjúja körüli diplomáciai konfliktusról beszámoló írás, ahol Havasi Bertalan szavait idézi a lap, aki „megengedhetetlen nyomásgyakorlásról” és „kérdéseknek álcázott hamis vádaskodásokról” beszél a miniszterelnöknek utólag feltett három német újságírói kérdésről.

Mindez azt is jelenti, hogy a **Merkel-Orbán találkozóról szóló írásokban a német álláspont érvényesül a magyarral szemben, amely konkrétan az Orbán-kormány politikájával szembeni német kritikák kidomborításában ölt testet.** A látogatás kapcsán született újsághírekben kritikus éllel az oroszok felé való közeledés, az illiberális demokrácia, valamint a civil társadalommal szemben tanúsított magatartás egyaránt megjelenik.

A Blikk német-magyar viszonyt bemutató cikkeinek áttekintése után elmondható, hogy viszonylag kevés alkalommal jelent meg ez a téma a lapban, ezek a megjelenések is lényegében egy jól meghatározott időpontra, a német kancellár február eleji magyarországi látogatására fókuszálódnak. Ugyanakkor ezek a tudósítások – a másik két üggyel szemben – jellemzően hosszabbak az átlagosnál, és kifejezetten német-barát attitűd jellemzi őket. **A Merkel-látogatásról szóló hírekben ez leginkább a magyar kormánnyal szembeni német kritikák artikulálásában jelenik meg, míg további 1-2 esetben az európai ügyekben képviselt német álláspont kifejezésre juttatásának adnak teret** (munkaerő-áramlás, ukrán konfliktus).

6.3. Oroszországgal kapcsolatos hírek a Blikkben

A három vizsgált témakör közül a **magyar-orosz viszonyt és ezzel szoros összefüggésben az orosz-ukrán konfliktust érintő hírek szerepeltek a leggyakrabban** a Blikkben 2014 novemberében és 2015 februárjában. **A közel 50 vizsgált releváns híradás közül 30 ehhez a témához kapcsolódik, azaz közel kétszer annyi, mint a Németországgal és az Amerikai Egyesült Államokkal összesen.** A hírek két nagy csoportba sorolhatók: a Vlagyimir Putyin februári látogatásáról beszámoló hírek, valamint az orosz-ukrán konfliktusról érkező tudósítások. Utóbbiak mindkét hónapban rendszeresen bekerültek a napilap hírei közé, de februárban még hangsúlyosabbá váltak. Mindez a konkrét számok nyelvén megfogalmazva azt jelenti, hogy míg novemberben „csak” 7, addig **februárban 23 Oroszországgal kapcsolatos cikk jelent meg a Blikkben**, azaz az utóbbi hónapban háromszorosára ugrott az ehhez a témakörhöz tartozó hírek száma a novemberihez képest.

Az Oroszországgal kapcsolatos hírek háromnegyede rövid, a harmincból 23 cikk mindössze pármondatos rövidhír, és csak hét esetben találunk ennél hosszabb beszámolókat, ebben döntő szerepe van az ukrán harci helyzetről, illetve a konfliktus kezeléséről szóló híreknek, melyek egy-két kivételtől eltekintve ilyen távirati stílusban számol be a legfrissebb fejleményekről. **Tehát míg a német vonatkozású hírekre a kevés, de hosszabb terjedelmű közlés a jellemző, addig az Oroszországot érintő beszámolókra a nagy elemszám, de rövidebb terjedelem a jellemző.**

A napilap ugyanakkor következetesen, egyforma terjedelemben és súllyal számolt be az Orbán-Putyin találkozókról és a Merkel-vizitéről a látogatások másnapján. A kétoldalas összeállításban ezúttal is szerepel egy portré a Magyarországra látogató politikusról, egy rövidebb publicisztika, egy beszámoló az eseményről, valamint egy bulvár jellegű beszámoló Putyin páncélautójáról. **A közvetlenül a látogatás másnapján született – és egymás mellett megjelenő – cikkek ugyanakkor ez alkalommal vegyes hangvételűek.** Míg a két politikus sajtótájékoztatójáról kizárólag az orosz álláspont jelenik meg a nyugatéval szemben, addig a másik beszámolóban inkább a nyugati kritikák a hangsúlyosak, az orosz politikus ellen tiltakozó Femen-aktivista tiltakozásának szerepeltetése miatt, **az összeállításához tartozó nem túl hosszú publicisztika pedig leginkább nem foglal állást.**

A következő napon – a Merkel-találkozóhoz hasonlóan – még egy **hosszabb írást szentel a látogatásnak az újság, amely a látogatás valódi céljával foglalkozik, és amely szintén inkább semleges álláspontot foglal el.** Ezen kívül közvetve még két rövidhír erejéig foglalkozott a lap a diplomáciai találkozó visszhangjával, mindkét esetben **az oroszokkal szemben kritikus lengyel álláspontnak hangot adva** Putyin budapesti

fogadása, valamint Áder János győzelem napi, Moszkvába történő meghívása kapcsán. Az Orbán-Putyin találkozó bemutatása tehát vegyes képet mutat, melyben **a semleges, illetve a nyugati álláspont valamelyest meghatározóbb.**

Ahogy az korábban említettük, az ukrán válsággal foglalkozó több mint 20 hír jellemzően igen rövid, 1-2 mondatos állításokra támaszkodik. A cikkek rövidege az esetek többségében nem teszi lehetővé a szembenálló felek álláspontjának kifejtését, nem véletlen tehát, hogy az erről szóló beszámolók több mint fele (13 hír) semleges beállítottságú, máskor pedig csak az egyik fél nézőpontjából tárlja a híreket: 4 esetben az oroszok, illetve a szakadárak álláspontja szerepel kizárólag, három esetben – a béketárgyalások és a NATO kapcsán – a nyugat érveit ismerteti a lap. **Össességében tehát az ukrán harcokról inkább kiegyensúlyozottan, értékmentesen, egyik oldal irányába sem egyértelműen elfogultan tájékoztat a Blikk.**

7. A Metropol elemzése

7.1. Az Amerikai Egyesült Államokkal kapcsolatos hírek a Metropolban

Novemberben viszonylag gyakran foglalkozott a Metropol az Egyesült Államokkal, illetve főképp a kitiltási botrányral. **Az adott hónapban öt közepes terjedelmű, illetve hosszabb cikk jelent meg a témában, három rövidebb hír mellett. Négy közepes/hosszabb cikk lényegében csak a kormány álláspontját jelenítette meg a kitiltási botrány kapcsán.** Jellemző példa az első hosszabb riport, amely ismerteti Vida Ildikó NAV elnök érintettségét és egy nagy, vastagon kiemelt idézettel kezdődik, amelyben Vida közli: "Nem voltam és vagyok érintett semmilyen korrupciós ügyben". Vida után L. Simon László államtitkár fejtette ki a kormány álláspontját, majd Varga Mihály gazdasági miniszterre és Kurucz Éva kormányzóvivőre is hivatkozott a cikk, amely a legvégén egy-egy mondatban kitért a tüntetésekre és az ellenzék álláspontjára is. **Az egyetlen kiegyensúlyozottnak mondható cikk novemberben azt ismertette, hogy mi szerepelt az amerikai aggályokat tartalmazó dokumentumban, ám csak azután, hogy a kormány álláspontját megjelentette,** ezzel a kormányzóvivői idézettel indítva: "Semmilyen érdemi információ nincs abban a dokumentumban". Ezzel szemben novemberben már csak egyetlen rövid cikk jelent meg, amely csak az amerikai állásponttal foglalkozott és ez bő két mondatban a Bunge által panaszolt ÁFA-csalásokkal kapcsolatos iratok átadásáról számolt be.

Februárban ezzel szemben már lényegében csak rövid hírek szerepeltek, és azok is csak ritkán, három alkalommal. Kettőben az új nagykövettel kapcsolatos eseményekről számolt be a Metropol. Az egyik cikkben a "nap embere" cím alatt az új nagykövet, **Colleen Bell első magyarországi megállapodásának aláírásáról számolt be az újság** két mondatban, míg egy másik, semleges hangú cikkben arról írtak, hogy az Obama-féle egészségügyi reform visszavonására törekszik az amerikai kongresszus. **A hónap egyetlen hosszabb Amerikával foglalkozó cikke, egy publicisztika a február végén azonban kifejezetten pozitívan nyilatkozott Colleen Bellről.**

Azt nem lehet kijelenteni, hogy a Metropol kifejezetten Amerika-ellenesen foglalna állást, de **a kitiltási botrány kapcsán viszonylag tendenciózusan a kormány álláspontját jelenítette meg.** Érdemes azonban némileg árnyalni ezt a képet. Az amerikai fél ugyanis az első pillanattól fogva viszonylag visszafogottan és keveset nyilatkozott az ügyben, míg a kormány - a média és az ellenzék ösztüzében - sokat és gyakran nyilatkozott. Bár tény, hogy az amerikai követség és konkrétan André Goodfriend egy diplomáciai helyzethez képest viszonylag sokat nyilatkozott az ügyben, de általában hangsúlyozta, hogy nem tud részletekbe

menni, csak a magyar hatóságoknak, illetve a kitiltás által érintetteknek tudnak konkrét információt adni.

Mindazonáltal összességében elmondható, hogy a **Metropol jelentősen nagyobb teret biztosított a kormány, illetve az adóhivatal álláspontjának részletes ismertetésének** - beleértve az Egyesült Államokat adott esetben keményen támadó nyilatkozatokat is, mint például amikor Orbán Viktor "fecniként" értékelt az amerikai ügyvivő által átadott bizonyítékokat - **mint az amerikai álláspontnak**. Ám a kormány álláspontjának részletes megjelenítése nem jelentett egyúttal Amerika-ellenes felhangot, inkább a kormány "védelmét" sejteti. A teljes képhez az is hozzátartozik, hogy közben a **Metropol részint terjedelmesen beszámolt a NAV egyéb ügyeiről is** (kiemelten a Horváth András ügyre gondolunk), bár ezek vizsgálata nem képezte a jelen elemzés tárgyát.

Fontos kivétel ez alól egy hosszabb publicisztika Frei Tamás tollából, amely egyúttal az egyetlen véleménycikk volt a témában ebben az időszakban. Frei igen éles stílusban **arroganciával és álszentséggel vádolja az Egyesült Államokat**, kiemelve: "Európai észjárással sokszor nem érthető az amerikai észjárás". Vida Ildikó ügyét párhuzamba állítja a cikk apropójául szolgáló londoni polgármester, Boris Johnson ügyével, akit az amerikai adóhatóság annak kettős állampolgárságára való hivatkozással adóbefizetésre szólít fel. A konklúzió az egyébként meglehetősen összefüggéstelen érvelésben az álszentség megállapítása, Frei szavaival: "Épp ez az amerikai logika lényege. A látszat!"

Az a Frei Tamás, aki novemberben egy éles hangú kritikát fogalmazott meg az Egyesült Államokkal kapcsolatban, február vége felé egy újabb publicisztikában immár a magyar felet intette óva attól, hogy annak eddigi, TV-producerei pályafutása miatt leírják a frissen kinevezett nagykövetet, Colleen Bellt: "Nem cinikus és gőgös nevetgélessel... kezelném az új amerikai nagykövetet Budapesten ...hanem érdeklődéssel és az eddigi teljesítménye alapján neki kijáró tisztelettel." **Frei kiemeli, hogy a populáris kultúra iránti érzékenység nagyobb sikerrel kecsegtetne a magyar diplomácia számára, mint az "adófizetők pénzéből országimázs-kampányokra költött milliárdok".**

Összességében tehát legfeljebb enyhe Amerika-kritikusság olvasható ki a Metropol cikkeiből a megfigyelt időszakban, viszont **nagyon erősen megjelenik a kormány irányvonala, és úgy tűnik, hogy az Egyesült Államokkal kapcsolatban is ez meghatározóbb, mint egy konkrét Amerika-ellenes (vagy Amerika-barát) álláspont**. Sőt, a kormányzati álláspont megjelenítésben sem nem annyira az Amerika- vagy a tágabb nyugatkritika jelent meg, hanem inkább a **Vida Ildikót, illetve a kormányzatot ért vádak elutasítása**. Végül azt is hozzá kell tenni, hogy a Metropol az utóbbiak kapcsán **sem az ellenzéki, sem a civil reakciókat nem hallgatta el, bár ezek rend szerint kis teret kaptak a kitiltási botránnyal kapcsolatos tudósításokban**.

7.2. Németországgal kapcsolatos hírek a Metropolban

A vizsgált időszakban **eltekintve a Merkel-látogatástól, lényegében nem szerepeltek német tárgyú hírek a Metropolban**. Összesen nyolc német tárgyú cikk jelent meg a lapban 2014 novemberében és 2015 februárjában, ebből hat a februári látogatás során, illetve az azt követő napokban került publikálásra, és mindössze kettő tavaly ősszel.

A beszámolók mind vagy semlegesek voltak Németországgal szemben, vagy nagyobb teret adtak a német álláspont megjelenítésének, mint potenciális ellenvéleményeknek. **Az egyetlen olyan hír kapcsán, amikor feszültség volt a német és a magyar kormány álláspontja között** (ez Angela Merkel megjegyzése volt, miszerint nem tud semmit kezdeni az "illiberális" jelzővel a demokrácia összefüggésében), **a Metropol semlegesen, azaz mindkét álláspontot nagyjából kiegyensúlyozott arányban megjelenítő terjedelemben számolt be**. A kivétel a Németországot, illetve a német kormányt pozitív vagy semleges fényben feltüntető cikkek közül egy Orbán idézet egy, a FAZ-ben megjelent interjú összefoglalása során, amikor a miniszterelnök megjegyezte: "Ha a kancellár asszony mondani akar valamit, akkor elmondja [...] mondta arra a kérdésre, hogy Angela Merkel szánt-e neki bírálatokat hétfői látogatásakor." Ennek kapcsán ki kell emelni azonban a műfaj jellegét, azaz hogy itt egy máshol megjelent interjút foglalt össze a Metropol, így nem lett volna lehetőség a német álláspont megjelenítésére.

A Merkel látogatásról a Metropol tárgyilagosan számolt be, nem volt erős részrehajlás az adott esetben ütköző álláspontok ismertetésében sem, bár a tüntetésekre és az ellenzéki álláspontokra csak nagyon felületesen tért ki a lap. Egy kifejezetten pozitív kicsengésű, közepes terjedelmű cikkben több potenciális német beruházásról írt az újság, amelyekre vélhetően a Merkel látogatásnak köszönhetően számíthat Magyarország.

Emellett **kifejezetten pozitívan viszonyul Merkelhez egy Martin József publicisztika**, amelyben Angela Merkel budapesti látogatása kapcsán Willy Brandt-hoz hasonlítja a kancellárasszonyt, és a "német nagypolitika 'legjobbjai' között" tartja számon. Az említett kivételtől eltekintve még a látogatással foglalkozó cikkek kapcsán is elmondható, hogy **még magához képest is röviden számolt be a Metropol az év egyik legfontosabb külpolitikai eseményéről, miközben általában nagy volt a látogatás sajtó visszhangja**.

7.3. Oroszországgal kapcsolatos hírek a Metropolban

A három itt elemzett témakör közül **egyértelműen az ukrán konfliktus, Oroszország és a Putyin-látogatás kapták a legnagyobb hangsúlyt a Metropol külpolitikai témájú cikkeiben. A legtöbb novemberi számban, és egy híján az összes februári Metropolban is jelent meg ilyen tárgyú cikk, sőt több napon két cikk is érintette Oroszországot, illetve Ukrajnát.**

Novemberben kilenc hosszú, illetve közepes terjedelmű cikk jelent meg, három rövid cikk mellett. **A hosszú cikkek felében, négyben erősebben jelent meg az orosz álláspont, vagy kizárólag az jelent meg.** Így például november 19-én Moszkva békülékeny szándékáról szolt egy tudósítás, majd egy, a NATO főtitkárának Moszkvát elítélő nyilatkozata mellett rögtön az orosz vezetés cáfolatát is lehozta a Metropol. Másnap még egyoldalúbban Moszkva-párti volt a tájékoztatás: egy rövid cikkben beszámolt Szijjártó Péter külügyminiszter látogatásáról, aki a magyar-orosz kapcsolatokat méltatta, majd egy másik cikkben részletesen ismertette a szakadár vezető felhívását, miszerint az elhúzódó vérontás helyett a vezetők közötti párbajjal kellene eldönteni a konfliktust. **Miután terjedelmesen beszámolt Ihor Plotnickij nyílt leveléről, az ukrán külügy reakcióját csak egy mondatban ismertette a Metropol.** Ezzel szemben azonban megjelent több semleges tudósítás is, valamint három olyan hosszabb cikk, amely az orosz állásponttal/érdekkel ellentétes véleményeknek adott nagyobb teret.

Februárban az eleve intenzív figyelem még egy fokkal erősebb lett: majdnem minden nap volt legalább egy, többször két hír is Oroszországról, illetve az ukrán-orosz konfliktusról. Összesen 17 közepes, illetve hosszú cikk foglalkozott ezekkel a témákkal, 6 rövidebb beszámoló mellett. **A 22 megjelent cikk majdnem fele (10) semleges hangvételű volt, azaz beszámolt mindkét állásponttról.** Ezzel szemben **6 volt többnyire vagy teljesen oroszpárti, illetve csak az orosz (adott esetben ukrán szakadár) álláspontot tükröző, és 6 inkább az ukrán, adott esetben nyugati álláspontnak adott nagyobb súlyt.** Az előbbi, az orosz félt pozitív fényben megjelenítő cikkek túlnyomórészt a hónap közepén megvalósuló Putyin látogatáshoz kapcsolódnak, amikor a magyar kormány fogadta az orosz elnököt Budapesten. Ennek kapcsán alig jelentek meg kritikus vélemények, de az orosz álláspont, illetve a magyar kormány pozitív viszonyulása Oroszországhoz jelentős teret kapott. **Ahol csak az ukrán-orosz konfliktusról számolt be a Metropol, ott jóval jellemzőbb volt, hogy az orosz álláspont kevésbé jelent meg, mint az ukrán, illetve a nyugati vélemény.**

Érdeemes kiemelten megkülönböztetni azon cikkeket, amelyek közvetlenül érintették Magyarországot, így például általában az orosz-magyar kapcsolatokkal és kiemelten a Putyin-látogatással foglalkozó, illetve az energiapolitikáról szóló tudósítások, szemben azokkal, amelyek kizárólag vagy szinte kizárólag az ukrán helyzettel foglalkoztak, illetve az ukrán-orosz konfliktust elemezték. **Ahol a magyar külpolitika Oroszországgal kapcsolatos viszonya jelent meg, ott szinte mindig pozitív fényben tűnt fel Oroszország,** illetve Vlagyimir Putyin elnök, bár nem propagandisztikus stílusban, hanem a Metropol szokványos száraz stílusában. Ebben a kontextusban nem annyira az oroszpártiság feltűnő, hanem az, ami a másik két, fentebb elemzett téma kapcsán is: a magyar kormány álláspontja hangsúlyosabban jelenik meg, mint az azzal ellentétes vélemények, így ha a magyar kormány egy adott kérdésben oroszpárti állásfoglalást tesz, úgy ebből adott esetben Oroszország profitál - legalábbis a Metropol tudósításaiban. Így például a Putyin-látogatás napján Orbán Viktor véleményét idézte a lap, aki elmondta: "ő hívta meg az orosz elnököt, örül neki, hogy jön, és a jövőben is szívesen látják". Bár itt nem volt tere a kritikus véleményeknek, az Ukrajna-konfliktusról ugyanazon a napon már kiegyensúlyozottabban tájékoztatót a Metropol, kiemelve, hogy a tűzszünet megsértésével kölcsönösen vádolják egymást a felek. Mindkét fél, illetve a nyugati és az orosz vélemények is arányosan megjelentek a cikkben. Minimális terjedelemben számolt be ugyanakkor az újság a Putyin-látogatással kapcsolatos tiltakozásokról, az ellenzék Putyinról, illetve a túl közeli orosz-magyar kapcsolatokról tett kritikus állásfoglalásairól.

A legkritikusabb cikk kétségkívül **Martin József** újságíró **novemberi publicisztikája**, amelyben bár visszafogottan, de jól kiolvashatóan **az orosz felet okolja az orosz-ukrán konfliktus kirobbanásáért.** Martin emlékeztetett: Oroszország anno az ukrán atomfegyverek önkéntes átadásáért cserébe garantálta Ukrajna területi integritását, amely ígéret ennek kapcsán sérül. A másik terjedelmesebb publicisztikát a témában **Frei Tamás** jegyzi, aki **egyensúlyoz a két álláspont között.** Egyfelől kiemeli, hogy az Egyesült Államokban egyre erősebb teret kap az a felfogás, hogy hiba volt Oroszországot ily módon beszorítani a NATO által, nagyobb tisztelettel kellett volna adózni a hidegháború vesztesének biztonságpolitikai igényei iránt. Míg ez egy megértő állásfoglalásnak tekinthető Oroszország Ukrajna-politikájával kapcsolatban, Frei zárógondolata erős implicit kritikaként fogható fel: a szerző ugyanis kiemeli, hogy Magyarország számára ezen, amúgy racionálisnak minősített álláspont elterjedése nem jó hír.

Összességében nincs világos irányvonal a Metropol Oroszországgal kapcsolatos híradásaiban. Mint az Amerikával kapcsolatos hírekben is, itt is dominál, hogy **ahol a magyar kormány érdekei, politikája érintve van, ott az utóbbi álláspontja erőteljesen megjelenik,** míg a kritikus álláspontok kevésbé vagy egyáltalán nem. Mindez nem propagandisztikus stílusban történik, hanem a kormányzati álláspont részletesebb ismertetésének, terjedelmes idézetek formáját ölti.

8. A külpolitikai konfliktusok a vezető magyar médiumokban

Az egyes médiumok elemzése után az alábbiakban összefoglaljuk témánként az egyes külpolitikai konfliktusok médiavizsgálatának eredményét.

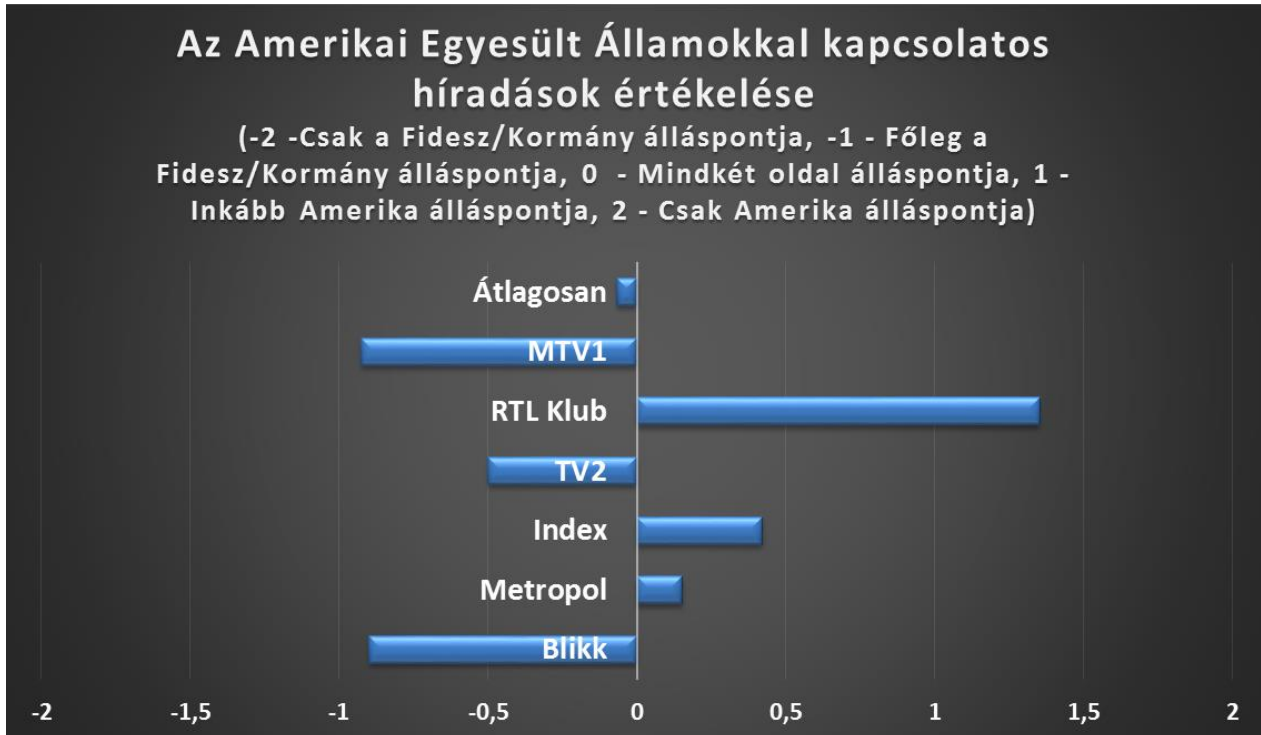
8.1. Az Amerikai Egyesült Államokkal kapcsolatos hírek a vezető magyar médiumokban

A Policy Solutions vizsgálatából kiderül, hogy 2014 novemberében és 2015 februárjában az **Amerikai Egyesült Államokkal kapcsolatos hírek a három vizsgált külpolitikai téma közül egyedül az RTL Klub híradójában voltak kiemelt pozícióban**, a kereskedelmi televízió amerikai-orosz-német hírei közül majdnem minden második (47%) az USA-val foglalkozott. A **TV2 vizsgált hírei közül minden harmadik (33%), az MTV1 és a Metropol hírei közül minden negyedik (27 és 25 százalék), a Blikk és az Index vizsgált hírei közül minden ötödik (21 és 20 százalék) foglalkozott a szuperhatalommal.** Az MTV1 Híradójában nem csak az Oroszországgal, hanem a Németországgal kapcsolatos hírek száma is megelőzte az amerikai hírek számát. Magyarország és az Egyesült Államok kapcsolata a két vizsgált hónap közül elsősorban novemberben érdekelte a sajtót, februárban több médium például már be sem számolt André Goodfriend távozásáról.

Az Amerikai Egyesült Államokkal kapcsolatos hírek értékelésénél látható, hogy míg az **RTL Klub** híradásiban volt leginkább túlsúlyban az amerikai álláspont bemutatása, addig az **MTVI** és a **Blikk** beszámolóiban kapott leginkább teret a magyar kormányzati magyarázat a kilitási ügyre.

Az **RTL Klub** híradójának irányultságáról elmondható, hogy **nem volt olyan nap, amikor az Orbán-kormánynak kedvező kép rajzolódott volna ki az összeállításokból.** Azokban az esetekben, amikor a kormány szereplői és a velük ellentétes állásponton lévők kiegyensúlyozott arányban szólaltak meg, jellemzően az ellenzéki álláspontot képviselő volt a reagálás lehetősége. **Ezzel szemben a TV2-n nem volt egyetlen olyan amerikai-magyar vonatkozású hír sem a vizsgált időszakban, amelyben az Amerikai Egyesült Államok álláspontja lett volna kizárólagos,** és csupán egy hír volt inkább Amerika-párti. Hét esetben semleges volt a tudósítás és ugyanennyi esetben húzott inkább a kormány felé az összkép. A **TV2 Tények** című műsora tehát egyértelműen több lehetőséget biztosított a kormányoldal megszólalásainak, mint az amerikai álláspontot elfogadóknak, de ezt számos semleges, kiegyensúlyozott híradással „kompenzálta”, így kifejezett **Amerika-ellenességről semmiképpen sem beszélhetünk.**

Az MTVI Híradójában az USA képviselői a legritkább esetben kaptak megszólalási lehetőséget, és akkor is inkább közvetett formában, közleményük vagy Goodfriend ügyvivő Twitter-üzenetén keresztül jelent meg a másik fél álláspontja. **A kilitási botrány kapcsán egyértelműen a magyar kormány álláspontját közvetítette a**

közmédia, a többi vizsgált médiumtól eltérően saját narratívát is építve a tájékoztatáshoz. Az Amerika-ellenes attitűd ugyanakkor a kevés számú egyéb, főként gazdasági témájú hírben nem köszön vissza, ezekben partnerként jelenik meg az Amerikai Egyesült Államok.

Az Indexre jellemző volt egy **nagyon erős kormánykritikus hang**, ami gyakran **az Egyesült Államok álláspontjának pozitívabb fényben történő feltűntetésében nyilvánult meg**, de ez nem jelentette, hogy elnézőbben viszonyultak volna az Index újságírói az amerikai állításokhoz. Összességében azonban **az amerikai álláspontot ismertető cikkek kevésbé voltak kritikusak, mint a kormány álláspontját vizsgáló anyagok.**

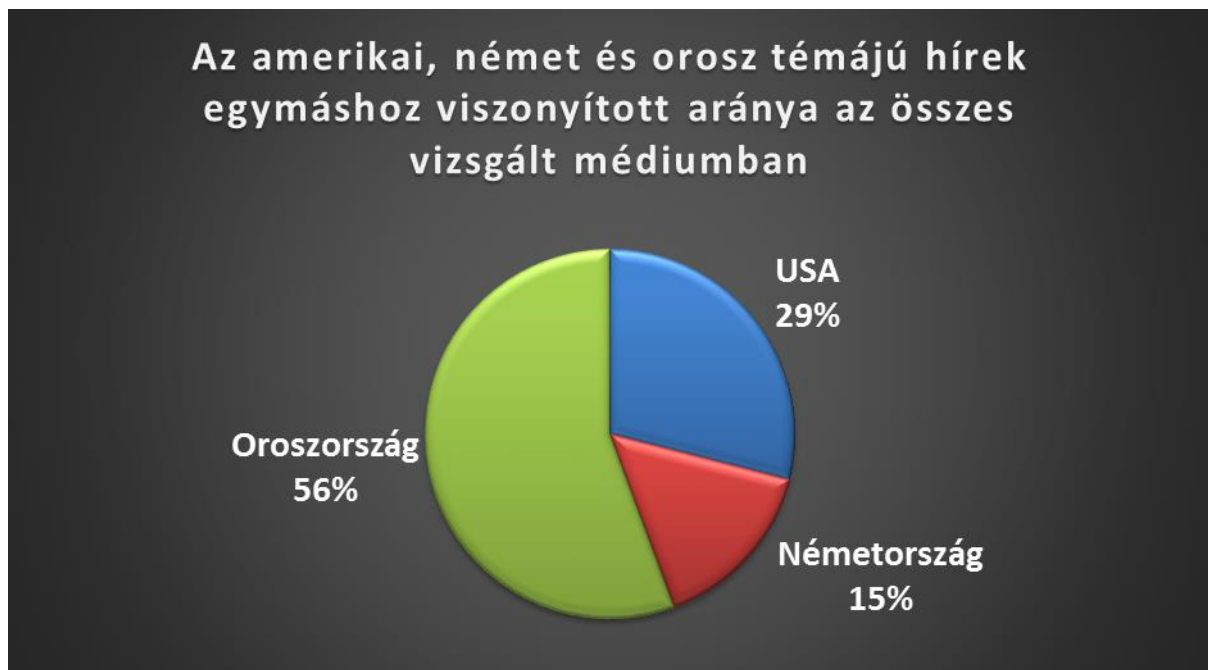
A Blikkben leginkább a magyar kormányzat, illetve a NAV álláspontja jelent meg a leggyakrabban. Négy alkalommal kizárólag, további két alkalommal pedig inkább a kormányzati álláspont szerepel a hírekben. Ezzel szemben **az amerikai kormány érvei legfeljebb csak közvetetten és általános formában**, a korrupciógyanúra való utalással jelennek meg, és még ebben az esetben is a magyar kormányzat érvei mellett kiegészítésként. A Blikk tehát bár jóval nagyobb teret biztosított a magyar kormány valamint a NAV álláspontjának bemutatásának, – egy esetet leszámítva – **nem jelentett meg kifejezetten Amerika-ellenes hírt.** Mindezek mellett tovább árnyalja a képet, hogy a **NAV-botrány miatti tüntetésekről is több alkalommal beszámolt az újság, mely cikkek a kormányzati állásponttal szemben inkább a tiltakozók véleményét tükrözték.**

Összességében a **Metropol** cikkekben **nagyon erősen megjelent a kormány hivatalos irányvonala, és látható, hogy az Egyesült Államokkal kapcsolatban az Orbán-kormány támogatása a meghatározóbb a Metropol számára, mint egy konkrét Amerika-ellenes (vagy Amerika-barát) álláspont.** Sőt, a kormányzati álláspont megjelenítésben sem annyira Amerika- vagy a tágabb nyugatkritika jelent meg, hanem inkább a **Vida Ildikót, illetve a kormányzatot ért vádak elutasítása.** Végül azt is hozzá kell tenni, hogy a Metropol az utóbbiak kapcsán **az ellenzéki és civil reakciókat sem hallgatta el, bár ezek rendszerint kevés teret kaptak a kitiltási botrányral kapcsolatos tudósításokban.**

8.2. Németországgal kapcsolatos hírek a vezető magyar médiumokban

A három vizsgált téma közül a legbefolyásosabb magyarországi médiumokban a Németországgal kapcsolatos hírek kapták a legkevesebb teret, **a vizsgált híradások 15 százaléka szól az Angela Merkel vezette országról.**

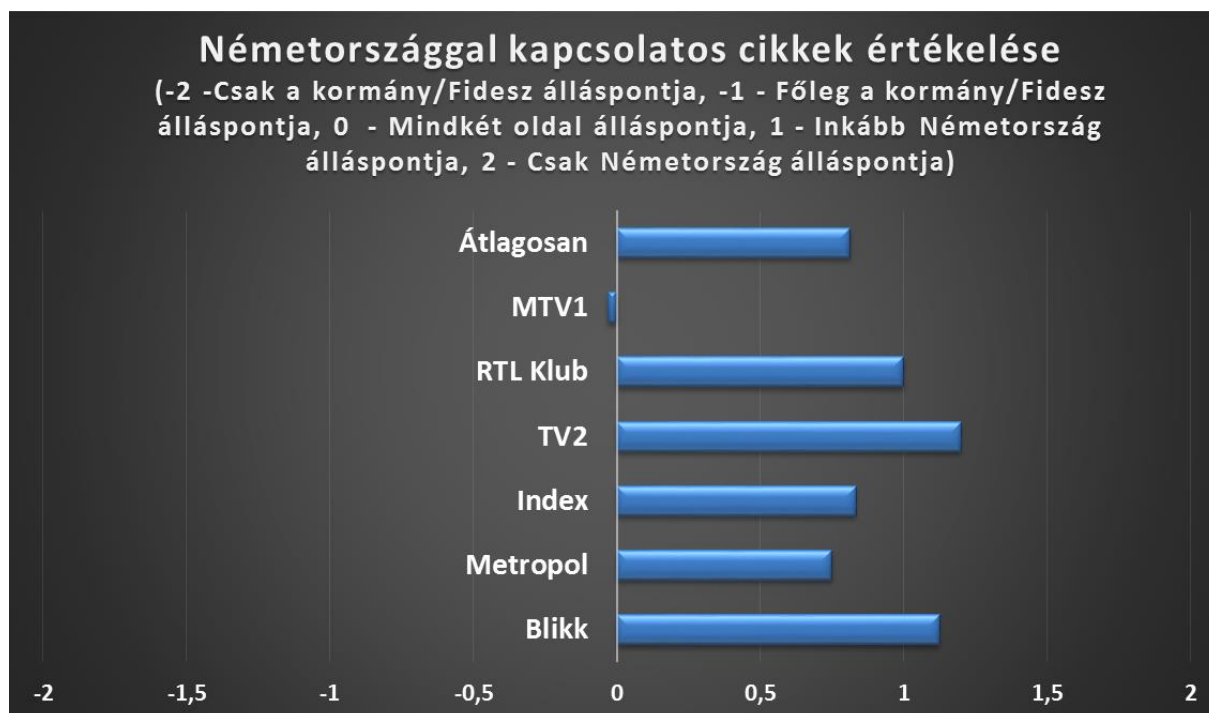
A legtöbbet a köztelevízió esti híradója foglalkozott Németországgal (a vizsgált hírek **32 százaléka**), többet, mint az Amerikai Egyesült Államokkal. Látható, hogy a kormány diplomáciai offenzíváját, illetve az azzal kapcsolatos eseményeket az **MTVI nagyobb figyelemmel kísérte, mint a többi médium.** Ugyanakkor a Németországot érintő hírek rendszerint rövidek voltak. Az RTL-en az amerikai kitiltási botránynál vagy az orosz-magyar, orosz-ukrán fejleményeknél jóval **kisebb felület jutott a magyar-német kapcsolatoknak (vizsgált hírek 11 százaléka).** Novemberben és februárban összesen **négy napon került be hír a témában a híradóba.** Németország egyáltalán nem szerepelt kiemelt helyen a TV2 Tények riportjai között sem (10 százalékos arány). **A német vonatkozású hírek között ráadásul kimagaslóan sok a félperces rövidhírek aránya. Hosszabban csak egyetlen alkalommal, a német kancellár magyarországi látogatásának napján szerepelt a magyar-német viszony a Tényekben, igaz, akkor rögtön két riportban.**

Az **Index is relatíve ritkán foglalkozott** német tárgyú hírekkel a vizsgált időszakban (a vizsgált hírek 6 százaléka). Olyan cikk, amely kifejezetten a német politikával, német eseményekkel (nem pedig a német-magyar kapcsolatokkal) foglalkozott volna szinte egyáltalán nem jelent meg. **A német-magyar kapcsolatokkal 8 cikk foglalkozott a vizsgált időszakban a Blikkben**, ami az elemzésben szereplő három téma közül a legkisebb reprezentációt jelenti (17 százalék). De a Blikk a **többi médiumhoz képest még így is relatíve kiemelten kezeli a német-magyar kapcsolatokat**. Akárcsak a Metropol, ahol bár a vizsgált időszakban **eltekintve a Merkel-látogatástól, lényegében nem szerepeltek német tárgyú hírek**, mégis a **kancellár látogatásáról írt hat** cikkel kiemelt témává vált a német-magyar kapcsolat az ingyenes napilapban.

A Németországgal kapcsolatos cikkek értékeléséből kiderül, hogy a **vizsgált médiumokban szinte kivétel nélkül a németbarát álláspont volt túlsúlyban**, egy-két cikktől eltekintve Németországot kritizáló írást nem olvashattunk.

Az **MTVI Híradó mindig pozitív fényben ábrázolta Németországot**, ráadásul hangsúlyosan foglalkozott Angela Merkel szerepével az ukrán-orosz konfliktus kezelésében, méltatva a kancellár törekvéseit a békés megoldások megtalálására, amit a Híradó egyúttal a magyar elképzeléseknek megfelelő politikaként azonosított. **Összességében a köztelevízióban több lehetőséget kapott a Fidesz álláspontjának a bemutatására**, mint a német fél a német-magyar kapcsolatokat érintő hírekben, de még így is inkább kiegyensúlyozottak voltak e téren a híradások.

AZ **RTL Klubon** annyiban volt hasonló a helyzet a magyar-amerikai kapcsolatok tárgyalásához, hogy **nem volt olyan nap, amikor a kormány álláspontja érvényesült volna a német állásponttal szemben.** Összességében a magyar-német kapcsolatok tállalására is igaz volt, ami az amerikai-magyar viszonyra: az RTL-nél az Orbán-kormány ezekből nem tudott jól kijönni. A **TV2 Tények** magyar-német viszonyok bemutatása során tanúsított magatartásáról, attitűdjéről elmondható, hogy **az összkép kedvező a német oldalnak,** mivel **minden releváns híradásban megjelentek a nyugati állam érvei: három beszámolóban a német álláspont érvényesül, míg további kettő riportban mindkét fél álláspontja szerepel.**

Az Indexszel kapcsolatban általánosan megállapítható, hogy **kevésbé nyilvánvaló az álláspontja a német cikkek kapcsán, mint az Egyesült Államokkal foglalkozó tudósításokban** (ahol erősen kormánykritikus álláspont jelent meg a kitiltási botrány kapcsán), illetve az Oroszországgal összefüggő hírekben (ahol erős az oroszellenes felhang). **A Merkel látogatással kapcsolatos cikkek többnyire kiegyensúlyozottak voltak, azaz megjelent Orbán Viktor miniszterelnök, illetve a Fidesz álláspontja is.**

A **Blikk** német-magyar viszonyt bemutató cikkeinek áttekintése után elmondható, hogy viszonylag kevés alkalommal jelent meg ez a téma a lapban, ezek a megjelenések is lényegében egy jól meghatározott időpontra, a német kancellár február eleji magyarországi látogatására fókuszálódnak. Ugyanakkor ezek a tudósítások – a másik két külpolitikai témával szemben – jellemzően hosszabbak az átlagosnál, és **kifejezetten németbarát attitűd jellemzi őket.** Ez a Merkel-látogatásról szóló hírekben ez leginkább a magyar kormánnyal szembeni német kritikák artikulálásában jelenik meg, míg további esetekben az európai ügyekben képviselt német álláspont kifejezésre juttatásának adnak teret (munkaerő-áramlás, ukrán konfliktus).

A Metropolban a beszámolók mind vagy semlegesek voltak Németországgal kapcsolatban, vagy nagyobb teret adtak a német álláspont megjelenítésének, mint potenciális ellenvéleményeknek. Ugyanakkor a Merkel-látogatásról még magához képest is röviden számolt be a Metropol, miközben általában nagy volt a látogatás sajtó visszhangja minden más médiumban.

8.3. Oroszországgal kapcsolatos hírek a vezető magyar médiumokban

Az **RTL Klub** kivételével, ahol az Amerikával kapcsolatos hírek aránya kiemelkedő volt, minden médiumban az **Oroszországgal, az orosz-ukrán konfliktussal és a Putyin-látogatással kapcsolatos hírek vitték a prímét**. Az **Index** kiemelkedően sok cikkben tudósított **Oroszországgal kapcsolatos ügyekről**, a vizsgált külpolitikai témájú cikkek háromnegyede érinti az eurázsiai államot, ráadásul a portál intenzív érdeklődését az ukrán-orosz konfliktussal kapcsolatban jól jelzi, hogy **tudósítókat küldtek Ukrajnába, akik a háborús övezetből számoltak be több cikkben és videóban**.

A három vizsgált témakör közül a **magyar-orosz viszonyt és ezzel szoros összefüggésben az orosz-ukrán konfliktust érintő hírek szerepeltek a leggyakrabban a Blikkben** 2014 novemberében és 2015 februárjában. A közel 50 vizsgált releváns híradás közül 30 ehhez a témához kapcsolódik, azaz közel kétszer annyi, mint a Németországgal és az Amerikai Egyesült Államokkal összesen. Ugyanakkor, amíg a német vonatkozású hírekre a kevés, de hosszabb terjedelmű közlés a jellemző a Blikkben, addig az Oroszországot érintő beszámolókra a nagy elemszám, de rövidebb terjedelem. A három itt elemzett témakör közül **egyértelműen az ukrán konfliktus, Oroszország és a Putyin-látogatás kapták a legnagyobb hangsúlyt a Metropol külpolitikai témájú cikkeiben is. A legtöbb novemberi számban, és egy híján az összes februári Metropolban is jelent meg ilyen tárgyú cikk, sőt több napon két cikk is érintette Oroszországot, illetve Ukrajnát.**

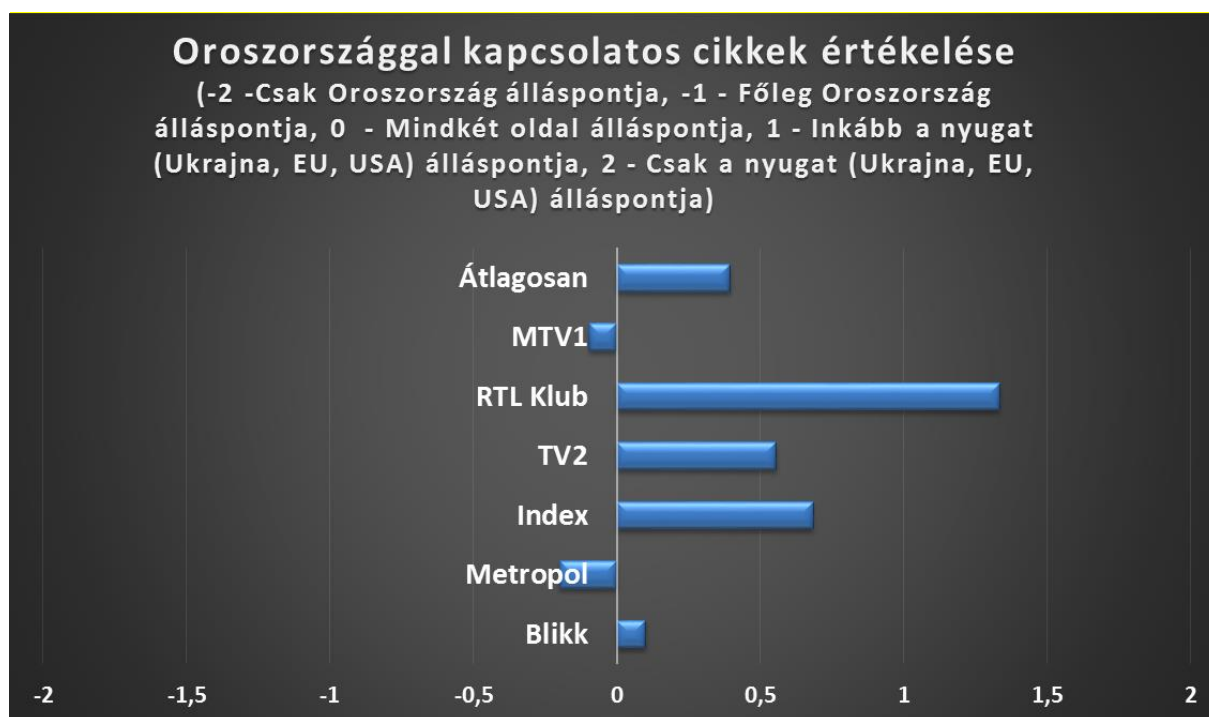
A televíziók nagyon eltérő intenzitással foglalkoztak az orosz-ukrán konfliktussal. **Az RTL Klubban a riportok az orosz hírek esetében is hosszúak voltak**, rendre legalább 2-3 percesek, de a február 17-i Putyin-látogatás napján, majd azt követő napon is volt példa akár **4-5 perces riportra**. Az orosz téma szempontjából csúcsidőszakban, **február közepén többször is előfordult, hogy egy híradón belül 3-4 hírnak is orosz dimenziója legyen**, és így összességében tíz percnél is nagyobb terjedelemben foglalkozzon kapcsolódó kérdésekkel, uralva az aznapi műsort. De – ahogy említettük – az RTL-ben még így is az USA-val kapcsolatos hírek uralták a híradót. **A TV2 Tényekben viszont az Oroszországgal kapcsolatos politikai hírek szerepeltek a legtöbbször, 27 alkalommal**, azaz átlagban csaknem minden második napra jutott egy ilyen témájú riport a csatorna hírműsorában. A témák közül **leginkább az orosz-ukrán konfliktus érdekelte a csatornát**, a hírek több mint fele ezzel kapcsolatban született, de **kifejezetten sok hír – szám szerint kilenc – született az Orbán-Putyin találkozóról is**. A bejátszások döntő többsége hosszabb beszámoló, és mindössze hat rövid hír, vagyis megállapítható, hogy **az Oroszországgal foglalkozó híradások nem csak számszerűen, hanem hosszúságuk szempontjából is kiemelt figyelmet kaptak a Tényekben**.

Kiemelkedően érdekes, hogy **az MTV1 viszonylag keveset foglalkozott Oroszországgal**, illetve az ukrán konfliktussal. Az általunk vizsgált többi híradóval, illetve újsággal összehasonlítva **feltűnően szokatlan, hogy nagyjából hasonló a Németországgal foglalkozó hírek aránya az adott időszakban, mint a nemzetközi közérdeklődés középpontjában álló ukrán-orosz konfliktusról szóló tudósítás**. Februárban azonban **jelentős mennyiségi változás következett be**, mind a vonatkozó hírek számában, mind terjedelmében. Jóval több, mint a 28 napos hónap felében, **18 napon szerepelt orosz vagy az ukrán-orosz konfliktust érintő hír, sok esetben a legfontosabb hírek között, sőt, néha vezető hírré is avanszált**.

Az Oroszországgal kapcsolatos híradások értékelésekor a legfontosabb megállapítás, hogy **másként mutatta be a médiumok többsége Oroszországot, amikor a magyar-orosz viszonyról számoltak be, és másként, amikor az orosz-ukrán konfliktusról**. Míg **az orosz-ukrán konfliktusnál szinte minden híradás nyugatbarát, vagy legalábbis kiegyensúlyozott volt**, addig amikor az orosz-magyar kapcsolatról vagy a Putyin-látogatásról esett szó, **akkor több médiumban is megnőtt az oroszbarát vagy orosz álláspontot közvetítő cikkek aránya**.

Ebben élen járt a Metropol, ahol 2014 novemberében a hosszabb cikkeik **felében erősebben jelent meg az orosz álláspont, vagy kizárólag az jelent meg**. Februárban a megjelent cikkek majdnem fele **semleges hangvételű volt**, azaz beszámolt mindkét álláspontról, ezzel szemben **6 cikk volt többnyire vagy teljesen oroszpárti**, illetve csak az orosz (adott esetben ukrán szakadár) álláspontot tükröző, és 6

cikk inkább az ukrán vagy nyugati álláspontnak adott nagyobb súlyt. Összességében **az orosz félt pozitív fényben megjelenítő cikkek túlnyomórészt a hónap közepén megvalósult Putyin látogatáshoz kapcsolódtak**. Ahol a magyar külpolitika Oroszországgal kapcsolatos viszonya jelent meg, ott szinte mindig pozitív fényben tűnt fel Oroszország. Az orosz-ukrán konfliktus esetében változó a kép, éles oroszellenes publicisztikák éppúgy megjelentek, mint oroszbarát híradások.

Az MTV1 híradója **az Oroszországról, illetve az ukrán-orosz konfliktusról igen változó képet mutatott ebben az időszakban, mind a tudósítás intenzitásában, mind annak irányultságában**. Novemberben és nagyjából február közepéig, a Putyin látogatást megelőző időszakban **viszonylag kiegyensúlyozott volt a Híradó tájékoztatása a témában, a hírek többsége mindkét fél álláspontját bemutatta, azaz nagyjából ugyanolyan arányban szerepeltek az orosz és a nyugati álláspontot megjelenítő blokkok**. Ugyanakkor előfordultak olyan hírek is, mint a szakadár területeken tartott választások bemutatása, melyben kevésbé jelent meg az a nyugati álláspont, amely szerint a választások demokratikus, tisztességes volta megkérdőjelezhető.

Az **Oroszországgal kapcsolatos pozitív hírek nagyon túlsúlyba kerültek Putyin elnök látogatása kapcsán. Február 16. és 18. között minden hírblockk pozitív volt az orosz vezetés számára**. Ezen a ponton fontos kiemelni, hogy **az Oroszországra nézve erősen pozitív hírek egy-két kivétellel mind a magyar-orosz kapcsolat fejleményeire vonatkoznak**. Nem az orosz vezetés önmaga volt tehát a pozitív és/vagy egyoldalú ábrázolás tárgya, hanem a magyar kormány Oroszországgal kapcsolatos politikája, aminek járulékos "haszonszerzője" a Putyin. A Putyin-látogatás utáni

híradókban viszont sokkal hangsúlyosabban jelent meg az ukrán, illetve a nyugati perspektíva, mint az orosz/szakadár álláspont.

A fentiek ellentéte az **RTL Klub, mely teljesen egyértelmű nyugatos attitűddel dolgozta fel az Oroszországgal kapcsolatos híreket. Három kivétellel a tudósításokban teljesen vagy mérsékelten a nyugat – vagyis az USA, az EU illetve Ukrajna – álláspontja érvényesül.** Ez a három hír a nyugati és az orosz álláspontot egyenlő mértékben jeleníti meg, olyan riport nem született, amelyet a keleti nyitások, vagy oroszbarát vélemények domináltak volna. **Az RTL-re és a TV2 hírműsorára is igaz: a haditudósításoknál inkább jellemző a semleges,** mindkét fél szemszögét bemutató tudósítás, míg a válság kezelésére tett nemzetközi diplomáciai fejleményeknél határozottabban nyugat-párti a beszámoló hangvétele.

A **TV2 Tények** inkább nyugatos attitűddel táalja az **Oroszországról szóló híreket, a tudósítások több mint felében inkább, vagy teljesen a nyugat – vagyis az USA, az EU illetve Ukrajna – álláspontja érvényesül,** hét esetben kizárólag, további nyolc híradásban pedig mérsékelten a nyugati érvek jelennek meg, miközben hét beszámoló kiegyensúlyozott. **Kevésbé egyértelmű a Putyin-látogatás TV2-s megjelenítése.** A vonatkozó riportok harmadában **kizárólag vagy nagyobb mértékben az orosz fél álláspontja** jelent meg, kettő a látogatás előtt, egy pedig azt követően. Ezekben **az energetikai kérdések fontosságát hangsúlyozzák** a találkozó kapcsán, elsősorban az orosz gázzállításról szóló megállapodást kiemelve.

Amikor az **Index** cikket írt az Oroszországgal kapcsolatos ügyekről, akkor ezt a legtöbb esetben nagy terjedelemben tette és **félreértethetetlenül a Putyint kritizáló, elutasító hangnemben.** **Az összes cikk több mint harmada semlegesnek minősíthető, az enyhén orosz-ellenes és az erősen oroszellenes cikkek döntő többségben vannak.** **Elenyésző számban találtunk olyat, amely inkább vagy döntően/kizárólag az orosz álláspontot jelenítette meg** az Index kritikus kommentár/megjegyzés nélkül, beszámoló formájában. Ugyanakkor a „**frontról**” írt cikkeknek **a hangvétele teljesen más volt, mint a szerkesztőségben írt beszámolóké.** Bár a nagypolitikai vélemények ismertetését többnyire mellőzték, **a szerzők törekedtek arra, hogy a háború által sújtott területen élők véleményét elfogultság nélkül, empátiával írják le, akkor is, ha azok egyértelműen oroszpártiak voltak.**

Végezetül, **a Blikk beszámolóit vegyes hangvételűek.** **Az orosz-ukrán harcokról inkább kiegyensúlyozottan,** értékmentesen, egyik oldal irányába sem egyértelműen elfogultan tájékoztat a Blikk. Ugyanakkor, az Orbán-Putyin sajtótájékoztatójáról szóló két cikke közül az egyikben kizárólag a kormánypárti / orosz álláspont jelenik meg a nyugatéval szemben, a másik beszámolóban pedig inkább a nyugati kritikák a hangsúlyosak. A találkozó

után egy **hosszabb írást szentel a Putyin-látogatásnak az újság, amely a tárgyalás valódi céljával foglalkozik, és amely szintén inkább semleges álláspontot foglal el.**

Policy Solutions

Politikai Elemző és Tanácsadó Intézet

Budapest, 1065, Révay utca 10.

(1) 4-748-748

info@policysolutions.hu

www.policysolutions.hu

POLICYSOLUTIONS

